

KULTURO IN IZOBRAZBO DELOVNEMU LJUDSTVU

Zaključni dan kulturnega festivala »Svoboda« našega okraja v Zagorju je v dopoldanskih urah motil dež, kar je neugodno vplivalo na nekatere obiskovalce. Vendar pa Zagorjani kljub temu niso klonili in tudi ne ostali, ki so prigrasili svoje sodelovanje na zaključku festivala v Zagorju. Z vlaki iz Hrastnika, Zidanega mosta, Senovega, Radeč, Kranja, Litije in še od drugod so prihitali pretleko nedeljo v Zagorje, da manifestirajo, da si hočemo v naših »Svobodah« v vzgajanem delavcu v kulturnega človeka ustvariti lepši in srečnejši svet.

Na zaključnem dnevu festivala v Zagorju je govoril tov. Ivan Regent

Mladinska godba iz Hrastnika, »Mladinska godba »Svobode« iz Trbovelj, ženski pevski zbor »Svobode« I in II iz Hrastnika, ženski pevski zbor »Dola pri Hrastniku, mešani pevski zbor »Svobode« Toplice, mešani pevski zbor »Svobode« iz Hrastnika, mešani pevski zbor »Svobode« iz Zgornjih Trbovelj, mešani pevski zbor »Slavček« v »Svobodi-center« iz Trbovelj. Na odru so se pojavili tudi pevci iz Radeč, ki so prišli malo kasneje. — Sledil je nastop posameznih godb. Nato pa so nastopile združene godbe na pihala okraja Trbovelj.

Nato je član IO LP okraja Trbovelje tov. Jože Sotlar razglasil uspehe šestmesečnega kulturnega tekmovanja »Svoboda« našega okraja. Prvo mesto je dosegla »Svoboda« Toplice iz Zagorja s 46 točkami, drugo mesto si delita »Svoboda« I in II iz Hrastnika, tretje mesto je zavzela »Svoboda-center« iz Trbovelj, četrto mesto »Svoboda« II iz Trbovelj, medtem ko je »Svoboda« Zagorje na petem mestu, ki je dobila priznanje. Zmagovalcu šestmesečnega tekmovanja »Svoboda« je bila izročena diploma, prehodni pokal ter darilo 50.000 din.

Zastopnik »Svobode« iz Rogaske Slatine je ob tej priložnosti izročil »Svobodi« Toplice kot zmagovalcu lepo, dragoceno vazo s spominskim vezilom.

Združeni moški pevski zbori okraja Trbovelje so pod vodstvom pevovodje tov. Prelogarja iz Hrastnika zapeli pesem »Slava delavstvu«. S tem je bil dopoldanski spored festivala končan.

Popoldne je sledil velik fizikalni nastop vseh TVD Partizan okraja Trbovelje, ki mu je prisostvoval tudi predsednik Izvršnega sveta LRS tov. Miha Marinko.

Na festival »Svoboda« v Zagorju in na podrobno ocenitev zmagovalcev v šestmesečnem kulturnem tekmovanju našega okraja se bomo še povrnili.

Kulturni festival je lepo uspel

Kulturni festival »Svoboda« trboveljskega okraja, ki je trajal od 17. do 24. maja v Zagorju, je močno razgibal tukajšnje ljudske množice. Na vsaki prireditvi je bilo dnevno od 1500 do 2000 ljudi. Vse prireditve so bile zaradi velikega obiska na prostem — na posebnem, za festival urejenem prostoru. Veliko zanimanje domačinov kakor tudi prebivalstva iz bližnje in daljne okolice je pokazalo, da je bil ta prostor na prostem precejšen za glavno prireditve, ki je bila v nedeljo, dne 24. maja, ker je prispelo v Zagorje ta dan mnogo gostov iz vse Slovenije. Zato so ta slavnostni festivalni prostor — zagorski stadion — primerno razširili, tako da je lahko sprejel nad 10.000 ljudi.

Nastopi društev »Svoboda« iz Trbovelj, Hrastnika, Radeč in Zagorja skozi ves festivalski

teden so pokazali velik napredek v kulturnem izživljanju delovnega ljudstva. Težko je oceniti posamezne kulturne skupine, katera je najboljša, ker so se vse potrudile, da bi dosegle kar najboljši uspeh. Ko smo gledali posamezne prireditve gledaliških družin naših »Svobod«, poslušali pevske zborove, koncerte godb na pihala itd., smo dobili vtis, da se kulturniki resno trudijo, da priborijo svojemu društvu naslov zmagovalca v šestmesečnem kulturnem tekmovanju »Svoboda« našega okraja.

Se posebno razveseljuje pa je ugotovitev, da je na teh kulturnih prireditvah nastopilo mnogo mladine. Tako so se na primer v sredo, 20. maja, predstavili pevski zbori iz Hrastnika, Trbovelj-Dobrne, Trbovelj-centra in Zagorja-Toplice. Ni se nam treba bati za podmladek

v naših »Svobodah«, saj vidimo pionirje in mladince v vseh naših kulturnih društvih že v večjem številu. In to je prav.

V okviru festivala so bile nadalje tudi prireditve v rudarskem naselju Kisovec-Loke nad Zagorjem, kjer so nastopile tamkajšnja »Svoboda« kakor tudi druge umetniške skupine iz ostalih centrov našega okraja, med njimi gledališka družina »Svoboda-center« iz Trbovelj z učinkovitim odskim delom J. B. Priestleya »Inšpektor na obisku«, ki je že v Trbovljah dosegel zavidanja vreden uspeh. Ker pa je gledališka dvorana kisovske »Svobode« premajhna — saj sprejme lahko samo do 600 ljudi — je bila vedno nabito polna, tako da se je mnogo ljudi moralo vrniti domov.

Festivalne prireditve so razširili z nastopi lutkovnih gledališč iz Hrastnika, Dola pri Hrastniku in Zagorja-Toplice. Izven programa je igrala mladinska gledališka skupina »Svoboda« iz Zagorja II, Toplice (v kateri so večinoma dijaki tukajšnje gimnazije) v dveh predstavah igre »Robinson ne sme umreti«. Ta igra je bila namenjena predvsem dijakom gimnazije in učencem osnovnih šol. Na festivalu je sodeloval nadalje orkester »Svobode« iz Zagorja I, ki se je predstavil občinstvu s tremi lepimi skladbami.

Prebivalstvo Zagorja je dokazalo, da cenijo kulturne prireditve, saj jih je obiskalo v izredno velikem številu ter je hvaležno prirediteljem za organizacijo tega velikega festivala v Zagorju.

Lepo mu je med cvetjem in zelenjem

Teden matere in otroka od 1. do 7. junija

Teden matere in otroka bo tudi letos v dneih od 1. do 7. junija. Glavni poudarek na tej prireditvi bo tak kot lani: misel na naše družine kot celota, posebej pa še skrb vse družine za mater in otroka. V organizaciji te lepe akcije imajo okrajni in terenski organizatorji že večletne izkušnje. V naslednjem ponavljamo nekaj organizacijskih in vsebinskih smernic z željo, da bi TMO povsod čim bolje uspel in da bi v njem uresničili čim več naših splošnih skrbi za naše družine.

V okviru okrajev bodo prireditelji te akcije v povezavi z Zvezo prijateljev mladine in Odbori za zaščito matere, otrok in mladine ob priležnosti vseh množičnih organizacij, kakor tudi upravne linije, zlasti pa inšpektorjev na okrajnih tajništvih za prosveto in kulturo in še drugih. Tam, koder Zveze prijateljev mladine niso še organizirane, naj pri organizaciji TMO sodelujejo iniciativni odbori Zvez ali pa okrajni pionirski svetovi.

V okviru občin in vasi bodo Teden matere in otroka organizirali Sveti za zdravstvo in socialno skrbstvo pri občinskih odborih — tam, kjer so pa ti Sveti morda pasivni, pa občinski ljudski odbori skupno z množičnimi organizacijami.

Način realizacije in podrobnejša izvedba vsebinskega dela je prepraščena lokalnim organizatorjem. V načrtu je bilo, da okrajni odbori za organizacijo TMO izdelajo osnovni načrt Teden in kontrolirajo priprave ter usmerjajo Teden na svojem področju. Njih naloga je tudi, da seznanijo lokalno časopisje z vsebino Teden in pripravami, ki se vrše v okraju.

Tudi letos so bili odbori za organizacijo TMO s pristojnega mesta (Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS) opozorjeni, naj poleg oficialnega dela Teden (proslave, prireditve itd.) polagajo večjo pazljivost delovnim programom pred samim Tedom in to tako v utrditvi vseh organov in množičnih organizacij, ki delajo na področju vzgoje in zaščite naše družine, kakor tudi pri izvedbi vseh ukrepov, ki so v okviru posameznih okrajev s področja prosvete, zdravstva in socialnega skrbstva važni — in jih je treba načeti ter izvesti do kraja; na ta način bi se akcija za Teden matere in otroka pravzaprav nikdar ne končala, ker bi v pripravah za Teden dozoreli sklepi dobri osnovi in se uresničevali v teku vsega leta.

V naslednjem navajamo nekaj takih ukrepov, ki zanje sodimo, da so važni za vse kraje:

Oblike in načini vzgoje naše družine od predšolskih ustanov, preko šol, pionirske organizacije, Zvez prijateljev mladine — pa do ljudskoprosvetnega dela,

tiska, radija, filma itd. Realizirati je treba vprašanje povezave šole in družine, organizacija vzgoje predšolskega otroka (igrišča, vrtci itd.), kakor tudi izvenšolske zaposlitve, socialne zaščite in kulturne dejavnosti šolske mladine (zavetišča, pionirske sobe, letovalna igrišča, šolske kuhinje, letovanja, taborjenja itd.).

Važna so nadalje vprašanja, kako zajeti naraščanje vzgojne zanemarjenosti, alkoholizma in drugih slabih razvad, katerih leglo sega daleč nazaj v predšolsko dobo našega otroka, ki živi v slabih družinskih razmerah (zaščita nezakonske matere, stanovanjska vprašanja, kontrola nad otroškimi dodatki, potepanje otrok, slabi vplivi literature in filma, točenje alkoholnih pijač mladini, slabo ponašanje mladine v vlakih in javnih prostorih itd.). V odgovor na vsa ta vprašanja je treba ustanovljati čimveč oblik zdrave zaposlitve in igre otrok, poskrbeti za ukrepe, ki preprečujejo vzgojno zanemarjenost — skrb za družino pa je treba postaviti v ospredje družbene skrbi, kar se še vedno premalo sprova, zlasti preko naših sindikatov, delavskih svetov in drugih faktorjev, ki razpolagajo tudi z materialnimi možnostmi za uspešno delo v tem pravcu.

Prav tako važna so vprašanja zdravstvene zaščite družine, tako v mestih kot na deželi.

Kot najvažnejše je soditi zaščito nosečnosti (evidenca nosečnosti, propaganda za obisk posvetovalnic, pregled in razširitev mreže posvetovalnic, ustanavljanje materialnih domov ter izboljšanje razmer v obstoječih domovih, zdravstveno-prosvetno delo in tečajji o higieni žene in zaščiti dojenčka).

Semkaj sodijo tudi redni zdravstveni pregledi in analiza zdravstvenega stanja naše mladine na terenu in v domovih, kakor tudi zdravstvena zaščita šolskega otroka, zdravstvena propaganda in prosveta s priležnostjo organizacije Rdečega križa itd.

Mnogo je še neurjenih vprašanj tudi v zaščiti delovne žene in socialne zaščite naše družine: odpusti socialne zaščite potrebnih mater in nosečih žene; vprašanje rejništva ter iskanje dobrih rejnikov, organizacija mreže obiskovalk; posebna zaščita družin padlih borcev in žrtv fašističnega terorja, pomoč družinam, katerih svoji služijo kadrovski rok, družinam civilnih invalidov, pomoč v denarju in materialu; prednost pri zaposlovanju hranilcev družin z več otroki; vprašanje štipendiranja in podpiranja pri šolanju socialne zaščite potrebne mladine (Nadaljevanje na 2. strani)

Mladinska godba na pihala »Svobode«-center iz Trbovelj na Liscu 10. maja 1953

Kako bomo proslavili Teden matere in otroka

Teden matere in otroka bo čisto letos v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju posebno lepo počastiti. V ta namen že delujejo pripravljajni odbori, ki so sestavljeni prav lepe programe — seveda pa ne drže križem rok tudi po drugih občinskih odborih, da to lepo vsakoletno prireditve, ki je posvečena skrb

za mater in otroka, primerno proslavimo.

Po vseh občinah so se že formirali pripravljajni odbori, v katerih so zastopani predstavniki vseh množičnih organizacij in društev. Iz programov, ki so jih sestavili ti odbori po naših občinah, vidimo, da so organizatorji Teden matere in otroka osredotočili svojo skrb na naše otroke in našim družinam na splošno.

Tako so v Trbovljah sprejeli sklep, ki bo ostal trajnega značaja, t. j. da se vodi nadzorstvo nad družinami, v katerih žive starši neprimerno življenje, ki škoduje vzgoji in oskrbi njihovih otrok. Vse ugotovljene pomanjkljivosti bo ta odbor reševal takoj na samem kraju, v kolikor bo pa to neizvedljivo, se bodo taki primeri prepustili v ureditve pristojnim mestom. Prav tako bodo tukaj poskrbeli, da se za nadzorstvo in vodstvo novega Dečjega doma odbere kar najboljši kader, isto tako se namerava za otroke, ki žive nad uro hoda med domom in šolo, ki jo sedaj obiskujejo, ustanoviti posebna 4-razredna osnovna šola.

Iz Loke pri Zidanem mostu poročajo, da bodo tamkaj napravili otroško igrišče, kjer bo mogoče materam, ki so zaposlene na polju ali pa pri kakšnem

Ob zaključku govora tov. Ivana Regenta je tajnik »Svobode« Toplice tov. Milan Vidic skupno z ostalimi izročil predsedniku »Svobode« Slovenije šopek rdečih nageljnov.

Takoj nato je sledil kulturni program. Nastopili so pevski zbori »Svobode« iz Zagorja-Toplice, »Svobode« iz Lok-Kisovca, »Svobode« I in II iz Hrastnika, moški pevski zbor »Zarja« v »Svobodi-center« iz Trbovelj, moški pevski zbor z Dola pri Hrastniku, ženski pevski zbor »Svobode« Toplice,

Centralni odbor sindikatov rudarskih delavcev je imel v Zagrebu sejo, na kateri so razpravljali o higijensko-tehnični zaščiti ter nekaterih problemih, ki se tičejo socialnega zavarovanja. Najdalje so se zadržali pri razpravi o znižanju delovne dobe, po kateri dobijo rudarski jamski delavci pravico do pokojnine. Sklenili so, da bo Centralni svet sindikatov Jugoslavije poslal Zveznemu izvršnemu svetu predlog za spremembo nekaterih členov Zakona o socialnem zavarovanju in

določanju pokojnin in invalidnin.

Po tem predlogu naj bi se jamskim delavcem za vsakih 12 mesecev dela v jami priznalo delo 16 mesecev. Na ta način bi bili upravičeni do polne starostne pokojnine že po 26 letih dela v jami. Znižala pa naj bi se tudi starostna doba za doseglo pokojnine od 55 na 50 let. Poleg tega je bilo predlagano, da bise rudarjem povišali pokojninski razred, pri razvrstitvi pa naj bi se jim priznala tista stroka, v kateri so najdalje delali.

Vsi na volitve!

V četrtek, 28. maja, vsi v Delavski dom v Trbovljah ob 5. uri popoldne na volitve rajon zveze delovnih ljudi. Poziv velja za območje rajona »Svoboda-center«.

Udeležba volitev je dolžnost vseh članov.

Mestni odbor SZDL Trbovlje.

V ZADNJIH DNEH

po svetu

ANGLIJA. Angleški predsednik vlade Churchill je poklical na sestanku najvišje zastopnike veselih. V ZDA je ta poziv naletel na precej hladne odzive. Churchill in Eisenhower se sicer skladata, da so cilji Sovjetske zveze ostali neizpremenjeni, ne strinjata se pa v tem, kako odgovoriti na novo taktiko, ki jo je začela izvajati po Stalinovi smrti oslabiljena sovjetska birokracija. Pojavila se je želja, da naj bi se oba državnik pogovorila in vskladila svoja stališča, kar pa je Churchill odklonil. Pri tem so skoraj pozabili na Francijo, vendar so jo povabili na sestanek, ki se bo vršil na Bermudskih otokih in ki se ga bodo udeležili predsedniki ameriške, britanske in francoske vlade. Prihodnji mesec, kjer se bodo pogovorili o odnosih do ZSSR, pa se morda o čem drugem, tako o Koreji, Indokini, Zahodni Nemčiji itd.

SAAR. Dosežen je bil sporazum o Posarju. Francoska vlada je s podpisom teh sporazumov izpolnila le obljubo, ki jo je dala Posarju pred lanskimi volitvami, v Parizu pa vlada prepričanje, da je s tem izdatno zmanjšana možnost nemškega pritiska. Novi sporazum daje Posarju precej široko avtonomijo, po kateri bodo imeli celo svoje diplomatske in konzularne zastopnike v inozemstvu. Pri vsem tem pa je sporazum med Francijo in Zahodno Nemčijo o Posarju še daleč, ker se baje Adenauer pred parlamentarnimi volitvami, ki bodo v avgustu že pripravila na tekmovalnost z nemškimi nacionalisti, ki jim bo Posarje prav tako važen demagoški argument, kot je za De Gasperija Trst.

JUGOSLAVIJA. Maršalov govor, ki ga je imel v Slavonkem Brodu, je napravil konec tisti, zadnje čase že nikakor več opravičljivi potrpežljivosti, s katero smo prenašali rimsko agresivnost, bodisi iz naveličanosti bodisi v naivnem upanju, da bo naša molčečnost omilila diskusijo in izboljšala splošno ozračje. Italijanski sovinitvi od De Gasperija do Togliattija so sprejeli govor predsednika republike z divjim kričanjem. Kar jih najbolj boli, je to, da imajo na vzhodni meji sosed, socialistično Jugoslavijo, ki jih sili in jih bo tudi prisilila na revizijo njihove imperialistične politike. Rim se bori za Trst edino zaradi tega, ker vidi v njem vsak pot na Balkan, zato se je toliko bolj razburil, ko mu je Tito povedal: »Na Balkanu Italija nima ničesar iskati!«

INDOKINA. O položaju v Indokini, kjer naj bi baje bilo ozemlje Laosa in Kambodže, kamor so pred kratkim vrle Ho Si Minhove čete, že tri leta pod kontrolo gverilcev, je dal indijski predsednik Nehru izjavo, v kateri pravi, da je sedanji položaj v jugovzhodni Aziji v glavnem posledica kolonialnih metod v upravljanju prostornih dežel, katerih narodi se žele znebiti tuje vladavine. Pristavil je, da je nadaljevanje sistema kolonialne dominacije v Aziji, Afriki ali pa kjerkoli drugje, najnevarnejša klika napačnosti v svetu.

FRANCIJA. V Franciji so zopet brez vlade. Predsednik francoske republike Vincent Auriol je začel z običajnimi posvetovanji, da bi rešil vladno krizo. Sodiyo pa, da bo ta kriza kot vse dosedanje dolgotrajna in huda. Menijo, da izven vladne večine, ki obstaja danes, ni trenutno nobene možnosti za novo večino, ki bi bila trdna. Proti vsemu pričakovanju pa je predsednik Auriol ponudil mandat za sestavo nove vlade generalnemu sekretarju socialistične stranke Guy Molletu.

EGIPT. V Egiptu se bo v kratkem spremenil sestav Nagibove vlade. Ta sprememba naj bi predvsem okrepila režim generala Nagiba, zlasti glede na vedno bolj zapleteni položaj ob Suez. Egipt bo že v bližnjih dneh proglašen za republiko, nova ustava pa bo verjetno sestavljena po ameriškem vzorcu, tako da bo predsednik republike obnem tudi ministrski predsednik.

ZAHVALA

Zahvala. — Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko pri LOMLO Trbovlje se Lovskemu društvu v Trbovljah zahvaljuje za nakazani znesek 3000 dinarjev kot prispevek k socialnim podporam občinskim podpirancem, ki ga je društvo dalo v ta namen namesto venca na grob pokojnemu Borisu Kidriču — Pospemajte!

Svet za zdravstvo in socialno politiko LOMLO Trbovlje

T. B.

Dosedanje delo in bodoče naloge Okrajne združne zveze v Trbovljah pri pospeševanju kmetijstva

(Nadaljevanje)

(Ob obnem zboru OZZ dne 25. aprila 1953)

II. Sadjarski odbor obstaja pri OZZ že tudi precej časa. Najvažnejša naloga tega odbora v pretekli zimi je bila v tem, da opravi vse potrebne priprave, da se letošnje spomladansko škropljenje sadnega drevja izvrši v čim večjem obsegu. Skupno s poljedelsko-semenogojkim in strojno-tehničnim odborom je ob podpori OLO uspelo v januarju prirediti v Loku pri Zidanem mostu tridnevni tečaj za vodje tehničnih ekip, ki bodo vodile borbo proti škodljivcem in boleznim kmetijskih rastlin v našem okraju. Udeležilo se je tečaja 47 tečajnikov iz vseh KZ okraja.

Na posebni seji je odbor določil tudi škropiva, ki naj bi se uporabljala pri letošnjem spomladanskem škropljenju. Prav tako je sadjarski odbor poklical KZ, naj opravijo v svojem območju vse sadne škropilnice v red.

Spomladansko škropljenje drevja so izvajale nekatere KZ za lastnimi škropilnicami, delno pa so škropile ekipe z motorno škropilnico Unimog. Natančni podatki o številu drevov, ki so bila letošnje leto poskropljena, še niso znani; po količini v okraju porabljenih škropiv je sklepati, da smo poskropili vsaj 10.000 drevov, od tega nad 5000 z Unimogom. Vsekakor smemo trditi, da je bilo letošnje spomlad v našem okraju poskropljeno približno 10% drevov jablan, torej več kot katero koli leto prej — toda vedno še premalo, posebno če upoštevamo, da je tudi naš okraj okužen z ameriškim kaparjem in da bo treba zato kaj kmalu škropiti vse sadno drevje vsako spomlad. Letos bo treba organizirati tudi poletno škropljenje sadnega drevja.

Letošnje izkušnje pri škropljenju drevja kažejo tudi, da prihajajo za sodobno škropljenje drevja v poštev edine motorne škropilnice, v hribovitih legah tudi izmed teh samo Unimogove in z njimi v zvezi še baterijske. Odbor za kmetijstvo OLO je s podporo omogočil OZZ, da je letos kupila 1 baterijsko nahrbtno škropilnico v poskusne namene.

Druga važna naloga sadjarskega odbora je bila sodelovanje pri izdelavi okrajnega sadnega izbora, ki bo podlaga obnovi našega sadjarstva. Ta izbor je bil skupno s kmetijskim referentom OLO določen na seji 25. marca.

V bodoče bo moral sadjarski odbor OZZ posvečati posebno veliko pazljivost obnovi sadovnjakov v našem okraju, pospeševati gojenje na trgu iskanih sort (višnje, maline itd.), skrbeti pa tudi za boljše oskrbovanje dosedanjih sadnih nasadov in za smotnejše izkoriščanje sadnega pridelka. Potrebno je, da si KZ kakor tudi posamezni sadjarji preskrbe dovolj sodobne embalaže za sadje (gajbice), KZ pa tudi ustrezna prevozna sredstva in primerne sadne kletje za shrambo sadja čez zimo. OZZ bo morala čim prej or-

ganizirati tudi odbiro najboljših sadnih drevov, ki naj bi služila kot matična drevesa za razmnoževanje.

Za razvoj sadjarstva v višinskih legah je važen tudi uspeh poskusnega nasada Mičurinskih sort, ki ga je letos zasadila KZ Dol pri Hrastniku (na združnem posestvu Kal) razvoj bo morala OZZ skrbno opazovati.

III. Poljedelsko-semenogojki odbor obstaja pri OZZ šele od lanskega novembra. Glede na kratko dobo njegovega obstoja so dosedanji uspehi zadovoljivi, čeprav še niso v nobenem sorazmerju z nalogami, ki jih bo moral ta odbor opravljati v bodoče.

Po nedavni reorganizaciji kmetijske pospeševalne službe bo morala namreč OZZ prevzeti tudi večji del nalog, ki jih je doslej opravljala republiška semenarna v Ljubljani, zlasti pridelovanje in preskrbo okraja s semenskim žitom in krompirjem, določitev izbora ustreznih sort, selekcijo teh sort, kontrolo in priznavanje semenskih posevkov itd.

Akoravno je naš okraj pretežno hribovit in zaradi tega nepripraven za strojno obdelavo zemlje, je zaradi ustreznega podnebja vendar uvrščen med okraje za razmnoževanje semenskega krompirja, semenskega fižola, semenskih žit in krmnih rastlin. Pa tudi če naš okraj ne bi bil določen za preskrbo sosednih krajev s semenskim blagom, bi bilo delo tega odbora izredno važno — vse dotlej, dokler se bo v našem okraju zemlja obdelovala, kajti znano je, da je pridelek odvisen v veliki meri tudi od kakovosti semena ter ustrezne gojitve. Poljedelstvo našega okraja ne more dosegati znatnih uspehov v pridelovanju pridelkov za trg, lahko pa vsekakor v pridelovanju semenskega blaga.

Glede gojenja posameznih kmetijskih rastlin je bilo do sedaj doseženo oziroma je treba predvsem izvršiti sledeče:

a) pri krompirju je letos sklenjeno za skupno 20 ha pogodb za razmnoževanje semenskega blaga in sicer v območjih KZ Zagorje, Izlake, Milinše, Čemšenik, Trojane, Trbovlje, Loka pri Zidanem mostu, Radeče, Podkum. Razen uvoženih sort, ki so na podlagi teh pogodb letos v našem okraju v razmnoževanju, je zadana naši OZZ naloga, naj skuša letos najti in zajeti čim največ čistih nasadov starih domačih krompirjevih sort Oneida in Rožnik, ki sta skoraj izginili. Nekaj pridelovalcev iz KZ Dole pri Litiji ter Čemšenik so se že obvezali posaditi krompir Oneida v čistem nasadu, druge bo pa treba poiskati v času rasti krompirja.

Na vseh nasadih v našem okraju je letos predvidena pozitivna odбира po 5000 grmov krompirjevih sort Bintje in Alfa na stroške republiškega semenskega fonda, treba bi pa bi-

lo odbrati še več krompirjevih rastlin.

Razen tega je naši OZZ započeta izvedba triletnih sortnih poskusov s 15 vrstami krompirja, ki jih razmnožujejo v LRS, da bi na ta način ugotovili, katera teh sort v naših razmerah najbolj uspeva in je ob tem najboljše okusa. V našem okraju namreč že dolgo nimamo nobene ustrezne stalne krompirjeve sorte, temveč leto za letom uvažamo vse mogoče sorte, ki so jih zaradi slabe kakovosti iz republiškega sortimenta že izločili.

Seveda bo izvedba teh poskusov in selekcije kakor tudi vodstvo matičnih knjig in kartotek pridelovalcev terjala mnogo časa in dela, vendar pa je zelo važno ne le za naše kmetovalce, temveč tudi za potrošnike krompirja, da ugotovimo in čimprej razširimo v našem okraju krompir tistih sort, ki so rodovitne in odporne, pa vendar dobrega okusa. Na tem mestu je treba poudariti tudi, da je docela zgrešeno stališče tistih, ki terjajo od kmetijskih strokovnjakov takojšnje vidne uspehe. Kmetijstvo je namreč področje gospodarstva, kjer se tako uspehi pravilnega kakor tudi nepravilnega ravnanja pokažejo navadno šele po več le-

tih ali celo desetletjih — toda pokažejo se zanesljivo! Razen tega terja delo — zlasti v semenogojstvu — veliko skrb in natančnost, saj bo treba na primer vsakega pridelovalca semenskega krompirja (ki jih je v okraju nad trideset) v teku leta 10-krat obiskati in pregledati semenske nasade.

Tako bo treba pravočasno preskrbeti zadostno množino gajbic za vskladiščenje krompirja ter urediti kleti, v katerih bo mogoče semenski krompir shraniti čez zimo brez škode. Seveda bo treba tudi poskrbeti za sredstva za odkup krompirja.

b) pri žitih je določena našemu okraju zlasti naloga odbiranja in razmnoževanja pšenice sorte Podgorca, ki je v našem okraju vzgojena in rajonizirana. Že za letos je določeno od republiške priznavalne komisije, da bomo na njene stroške v našem okraju odbrali že na njivah 10.000 klasov Podgorke. Razen tega naj bi zajeli v priznavanje čim več Podgorke, da bi tako dobili čim več semena te sorte, ki je zelo iskana. Prav tako želi republiška priznavalna komisija, da bi po možnosti zajeli tudi kakšen posevek dobrih starih domačih sort pšenice, rži, ječmena ali ovsa, da bi lahko služile za nadaljnje preizkušanje.

(Dalje prihodnjic.)

Žene združnice so se pogovorile na zboru

Prejšnjo nedeljo so v Trbovljah zborovale žene-združnice ter se pogovorile o važnih vprašanjih na področju združništva, kjer tudi žene-združnice lahko doprinejo svoj delež k napredku in izboljšanju.

Zbora združnic so se udeležile žene iz 10 KZ, iz petih združnic, in sicer iz Čemšenika, Podkuma, Dola pri Litiji, Polšnika in Senožet so pa manjkale. Zborovanju žena sta prisostvovala tudi tajnik OZZ Trbovlje, tov. Jože Kreže ter zastopnica GZZ za Slovenijo, tovarišca Golčnikova.

V svojem poročilu je predsednica žene-združnic za okraj Trbovlje, tovarišca Zagorjeva poudarila, da bi morale žene na vasi še v večji meri posegati v združno življenje. Med drugim je omenila skrb OZZ Trbovlje, ki je v teku leta s svojimi strokovnjaki priredila za izboljšanje strokovnega znanja 52 enodnevni predavanj po vseh za drugih, ki se jih je udeležilo 3876 poslušalcev in poslušalk. Skupno je bilo prikazano v naši vasi 109 strokovnih filmov, od njih 12 izključno za žene. Predsednica je nadalje poudarila, da so žene-združnice premalo udeležene v upravnih in nadzornih odborih KZ. Tako je od skupnega števila članov upravnih odborov združnic, ki jih je 137, le 17 žena, v nadzornih odborih KZ je pa od skupno 57 odbornikov komaj sedem žena. Reči pa moramo, da se žene-združnice na vasi odigrale vendar veliko vlogo pri kulturnoprosvetnem delu na našem podeželju, kjer je

treba posebno pohvaliti KZ Dobovec, Čemšenik, Radeče in Trbovlje.

Diskusija je bila bogata. Žene so v njej poudarile potrebo še večje povezave združnic na vasi z ostalimi množičnimi organizacijami in društvi, podčrtale so prav tako potrebo povečanja kulturnoprosvetnega dela na naši vasi. Tudi v prihodnje naj se v podeželskih krajih organizira še več predavanj in tečajev.

Zbor žena je pozdravila tudi zastopnica GZZ za Slovenijo, tovarišca Golčnikova, ki je v svojih izjavah nakazala vlogo žene-združnic v današnjem socialističnem gospodarstvu na vasi.

Na uspelem obnem zboru so si žene-združnice zadale sledeče naloge: potrebno je, da se delo v KZ na vasi poživi; predlagale so, naj KZ na vasi kli-

čajo na seje upravnega odbora žene-združnice; po vseh večjih centrih, kot so to Zagorje, Radeče in Dol pri Hrastniku, se bodo ustanovili odbori združnic, ki bodo sodelovale na terenu v najtesnejši povezavi z organizacijo Socialistične zveze delovnih žena; še večjo pozornost bodo žene posvetile raznim tečajem in predavanjem; za izpopolnitev in razgledanost žena v strokovnem pogledu bodo priredile več ekskurzij, pospešile bodo organizacijo za odkup mleka in jaje za naša industrijska središča — žene bodo nadalje zainteresirale svoje tovarišice in tovariške za zbiranje raznih zdravilnih zelišč, zadržge na vasi pa za njihov odkup. Končno so tudi senele, da bodo pridobile čim več naročnic za strokovni list za drugarjev, za »Našo vas«.

D) bvarujemo naša krompirišča pred koloradar em

Vedno toplejše vreme bo kmalu zbudilo nevarnega sovražnika krompirja — koloradsko hroščo.

Spet je treba opozoriti na vse tisto, na kar smo opominjali že zadnja leta: koloradski hrošč je nevaren sovražnik, zato ga je treba čimprej in dokončno ugonobiti, če hočemo, da bi se bitka s tem škodljivcem ne zavlekla v nedogled in nam vzela mnogo dragocenege časa in materialnih sredstev. Odgovornost za ugonabljanje koloradskega hrošča pada predvsem na kmeta samega, prav tako pa tudi na naše ljudske odbore in kmetijske zadržge, ki naj borbo vodijo in nadzirajo. Uspeh lahko pričakujemo le tedaj, če bodo kmetje skrbno pregledovali ter pravočasno sporočili na pristojna mesta okužbe svojih njiv, saj bo le tedaj mogoče tega škodljivca pravočasno zatreti. Prvenstvena skrb gre že lansko leto okuženim parcelam in sosednim njivam. Letošnja bitka proti koloradarju mora biti dosledna.

Kljub vsej propagandi preteklih let izgleda, da mnogi naši kmetje še vedno niso dovolj poučeni o nevarnosti, ki nam grozi od koloradskega hrošča, še manj pa o njegovih zunanjihi znamenjih. Če hočemo hrošča na kratko opisati, tedaj moramo navesti, da je približno 1 cm dolg, podolgovat, zgoraj nekoliko zbočen, spodaj pa ploščat. Samica je nekoliko večja, s privzdignjenim zadkom, oba pa imata pokrovke kril, ki so obarvani s petimi temnimi progami. Po trebuhu je hrošč rdečkasto-rumene barve, apnasta krila so pa rožnato-rdeče barve. Na vratu ima ta žuželka 11 črnih lis, kjer ima največja med njimi obliko črke V. Jajčeca, ki jih zleže samica pod liste krompirja, pa tudi na tla v kupčkih od 16 do 80 komadov, so podolgovata in lepo zaokrožena. Ličinka je približno 1,2 cm dolga z nekoliko zbočenimi ali grbastimi zadkom. Mlada je rdeče barve, pozneje pa postane vse bolj svetlorumena; le glava, ovratica in noge imajo dve vrsti bradavičastih pik. Buba je pa

S seje OZZ Trbovlje

Na prvi seji Okrajne združne zveze v Trbovljah, ki je bila pred dnevi v Izlakah nad Zagorjem, so razpravljali o gradnji skladišča za semensko blago in druge kmetijske pridelke, obravnavali delo posameznih odsekov Zveze ter se pogovorili o pripravah za jesenski odkup kmetijskih pridelkov.

Ob začetku seje so izvolili za predsednika OZZ tov. Franca Bravca s Podkuma, za podpredsednika tov. Antona Ašiča iz Lok pri Zagorju, za tajnika pa tov. Jožeta Krežeta iz Trbovelj.

Da se še za letošnje leto zagotovijo vskladiščenje semenskega blaga, zlasti pa sadja, namerava OZZ pričeti z gradnjo dveh skladišč. Na seji so razpravljali tudi o semenski službi, ki ji je treba posvetiti več pažnje. Že sedaj se bo treba začeti pripravljati na jesenski odkup sadja in krompirja. V ta namen je OZZ izdelala načrt za enotno izdelavo gajbic, po katerem naj bi posamezne KZ dale napraviti te poseve v lastni režiji. — Poleg navedenih vprašanj so na seji obravnavali še organizacijo kmetijske šole v okraju, ter nastavitve kmetijske strokovne učiteljice. V kratkem bodo organizirali tečaj za trgovske uslužbenke KZ za razpoznavanje umetnih gnojil, zatiralnih sredstev za rastlinske škodljivce, semen in podobno.

GRADBENI OBRAT OZZ
CELJE, TITOV TRG 7

(Vodovodne instalacije, kleparstvo, visoke in nizk gradnje)

se pridružuje čestitkam

vseh ostalih

ob 61. rojstnem dnevu

maršala Tita

in se priporoča za naročila

Odlomki iz zgodovine delavskega gibanja v Zagorju

(Nadaljevanje)

Ljudje so Kristanovim besedam zelo poskakali in vzklkali. Menili so, da kaplana Skrijanca ne bo več na noben socialistični snod, vendar je ta še kljub temu prihajal kakor tudi drugi kleriki. c. c., ki so jim rekli »ajmohtarji«. Ta vzdevek so dobili zaradi tega, ker so bili vsi klerikalni vodilci v tistih časih ob volitvah pogoščeni z brezplačno svinjsko kiso juho. — Takratni ljudje so bili zelo verni ter jih je duhovščina odvracala od socialistične stranke na ta način, da jim pri spovedi ni dala odveze. Tudi žene rudarjev je niso dobile, če so njihovi možje hodili na socialistični shod pod hruško. V St. Lambertu je pa bil v tistih letih župnik Berce, ki pa je bil bolj napredno usmerjen; ta ni spraševal ljudi, »če hodiš pod hruško«, marveč je vsak izpovedovalec dobil odvezo. Zato so romale cele procesije vernikov k spovedi v idlični St. Lambert.

Socialistična stranka si je zamislila tudi ustanovitev delavskega konsuma. Prvi konsum je stal v Zagorju »poleg hruške«, kjer so imeli v najemu neko hišo. Seveda so privatni trgovci zelo nasprotovali konsumu, ki je celo težko dobil vozniške za prevoz moke s postaje. Pozneje je ta konsum napredoval toliko, da je socialistična stranka lahko kupila zemljo na Lokah, kjer so socialisti postavili svojo hišo. Člani zadruge so plačevali po 6 goldinarjev za združni delož, poleg tega so pa še brezplačno pomagali pri gradnji hiše. Pozneje je stranka socialistov kupila na Lokah še eno hišo za konsum. Ti dve hiši sta še danes tamkaj.

Ob koncu prejšnjega in v začetku našega stoletja so bile delovne razmere v rudniku zelo slabe. V jami so vrtali še na tako imenovano »durglo«, premog so pa nosili s »triglome«. Ventilacije ni bilo nobene, v kolikor so jo pa imeli, je bila ta na ročni pogon. Največkrat so rudarji sami preganjali slab zrak in dušiljive pline v jami kar enostavno s svojimi jopiči. Ker je bila ta ventilacija izredno slaba, tudi svetilke niso drugače gorele, kakor da so jih rudarji nosili v zobeh, ker so sicer pri vsakem tresljaju ugasnile. Zaščitnih oblek ali drugih zaščitnih sredstev niso poznali.

Tudi rudarska stanovanja so bila zelo neprimerna. Samci so stanovali v lesenih barakah po 100 skupaj. Ostali so pa stanovali v hišah in v eni sobi, ki jim je služila za kuhinjo in spalnico, kjer je v takih prostorih stanovalo največkrat po šest do osem ljudi, ki so imeli po največ tri postelje. Ker so hodili na delo v raznih izmenah, so morali stanovalci večkrat čakati, da je eden iz postelje vstal, da se je drugi lahko vlegel vanjo.

Rudnik ni imel takrat še nobene kopalnice. Rudarji so delali v jami mnogokrat v vročini od 40 do 50 stopinj Celzija. Zaradi tega so prihajali iz jame popolnoma premočeni. Ker se niso mogli nikjer preobčiti in okopati, so hodili po končanem delu tako premočeni do dve uri hoda domov. V zimskem času je taka mokra obleka zmrznila na delavcu. Leopold Ludoviko pripoveduje, da je imel škornje tako zmrznjene, da jih je moral prisedeti domov najprej odtažati, da jih je lahko sezul.

Rudarji so jedli večinoma samo koruzne žgance in to po trikrat na dan. Velikim družinam je še teh primanjkovalo. Okoli leta 1908 so se razmere na rudniku začele nekoliko boljšati v zvezi z varnostnimi napravami v jami. Takrat je prišel iz Celovca rudarski svetnik (Bergrat), ki je predlagal v rudniku vse varnostne naprave, ugotovil pomanjkljivosti, zahteval, da se te odpravijo ter je vsakega kršitelja kaznoval z visoko kaznijo ne glede na to, ali je bil krivec delavec ali ravnatelj. Od tistega časa dalje so se varnostne razmere na rudniku začele boljšati.

S pomočjo strokovne organizacije rudarjev se je nekoliko izboljšalo tudi gmočno stanje delavstva. Socialno demokratska stranka je postavila delavske zaupnike, ki so budili socialno zavest med delavstvom ter se borili za delavske pravice in za izboljšanje življenjskih razmer rudarjev. To stanje je trajalo od leta 1908 do 1914.

(Kaj pripoveduje jo stari rudarji)

CASI MED PRVO SVETOVNO VOJNO

Leta 1914 je izbruhnila prva svetovna vojna. Rudarji so bili takoj prisilno mobilizirani. Ko so že odšli prvi mobiliziranci v vojno, je rudniška uprava intervenirala; rudarji so ostali na svojih delovnih mestih, vendar pa so bili militarizirani — torej podrejeni vojaški upravi in pod strogo disciplino. Morali so prisesti svojem vladarju ter tujim oblastnikom, ki so vihletji bič nad njimi. Kot znamenje te prisese so rudarji nosili na rokavih suknjic črno-rumene trakove. Ta trak je rudarjem služil kot legitimacija. Če kdo ni nosil, ali če ga je izgubil, je bil kaznovan z zaporom, ali so ga pa poslali na fronto.

Rudarji so bili prisiljeni, da so se izmenjavali na delovnih mestih. Ko so šli že izčrpani s svojih delovnih krajev, je stal rudniški paznik na določenem mestu. Prisilil je vsakega rudarja, da je moral peljati k izvoznemu jašku še en voziček premoga. Rudarji so morali delati obvezno vsako drugo nedeljo.

Če je delavec napravil pri svojem delu kakšno pogreško, je bil zelo strogo kaznovan. Kdor je neopravičeno izostal od dela, so ga pod vojaško stražo poslali v Trbovlje k vojaški komandi na zaslisanje, kjer je bil

kaznovan za tri dni brezplačnega dela na Opekarni. Za večje prekrške so pa naše ljudi celo obešali za roke ob drevo, kjer so viseli tako obešeni po dve uri — ali pa so dobili tako imenovano kazen »šest ur spon«, kar je pomenilo, da so kaznovanemu zvezali z verigo skupaj desno roko in levo nogo.

Ob teh izredno težkih delovnih pogojih in strogih kaznih je ljudi tria tudi velika lakota. Glavna hrana prebivalstva je bila nemška koleraba, ki so nam jo poslali v zamenjavo za naš krompir. Ljudje so stali pred trgovinami v dolgih vrstah ter čakali na majhne količine hrane, ki je čestokrat sploh niso dobili. Istočasno so takratni veljaki Zagorja metali ubogim ljudem kosti v obraz, medtem ko so psi vlačili meso okrog oglov njihovih hiš.

Vsi ti težki življenjski pogoji so večali v ljudeh odpor. Tako so rudarji začeli v začetku leta 1918 hoditi v skupinah po 16 do 20 ljudi na rudniško upravo, kjer so zahtevali izboljšanje hrane. Ti majhni protesti so privedli vojaško oblast do tega, da je uvedla zasliševanje pri takratnem županu Koprivcu. Zaslišano je bilo okrog 120 ljudi, ki so pa govorili vsi eno in isto, to je, da primanjkuje hrane. Odgovor na to pa je bil vedno isti: Nimamo — ni mo-

Seveda je vse to vplivalo na ljudi in jim dalo povod, da so ljudje pri delu postali pasivni, dvignila se je pa v njih tudi delavska zavest. Pričeli so se združevati v ilegalni sindikalni organizaciji, ki se je imenovala »Marksistično-socialistična or-

VELIK POLET POLITIČNEGA ŽIVLJENJA PO VOJNI

Najbolj je že med vojno ljudi razgibala tako imenovana Majška deklaracija. Delovni ljudje so se začeli zbirati okrog sindikalne organizacije. Delavski zaupniki so dobili večje zaupanje ljudstva, postajali so bolj aktivni ter so bili zaradi tega tudi bolj upoštevani pri vodstvu Trboveljske premogokopne družbe.

1. maja 1918 je bilo v Zagorju veliko zborovanje v Habetovem salonu. Tam je govoril socialno-demokratski poslanec Znidar. Ta je med svojim govorom dejal, da se bodo na delavskih hrbitih polomili pruski vojaški škornji in avstrijska sablja. To zborovanje je še bolj razgibalo zagorsko dolino. Takrat so se začeli tudi vračati na svoje domove vojniki iz ruskega ujetništva. Ti so pripovedovali ljudem o revoluciji ruskega proletariata. Vse to je stopnjevalo revolucionarnost delavcev, ki je politično razgibano pričakovalo konec vojne.

(Dalje prihodnjič)

RUKE U VIS!!

O tem, kako se ima tolmačiti »državotvornost« v Jugoslaviji, ki mora obstajati v spoštovanju obstoječih zakonov, če nečemo zabresti v anarhijo, ki se je v zadnjem času razpasla v Sloveniji, poroča ameriški dnevnik »Prosveta«, izhajajoč kot socialistično glasilo v Chicagu. Piše namreč o trboveljskih dogodkih 1. junija 1924. leta Zadeven članek je bil zelo zanimiv, zato ga podajamo v celoti, ker je važen prispevek za trboveljske odmeve po vsem svetu. Priča nam, da je tudi inozemsko časopisje obsodilo takratne dogodke ter nam neposredno tudi razlaga, zakaj imajo v inozemstvu tako malo zaupanja v Jugoslavijo: Članek se dobesedno glasi takole:

»Ruke u vis«, pomeni po slovensko »roke kvišku«, angleški »hands up«. To so besede, s katerimi pozdravljajo ameriški roparji žrtve na ulici, kadar jih napadejo, da jih oropajo. Ta klic se je udomačil po poročilih iz starega kraja tudi na Slovenskem. Osvojili si ga pa niso roparji in tolovaji, ampak jugoslovanska anarho-fašistična organizacija »Orjuna«, ki ga je začela rabiti proti nedolžnim in neoboroženim ljudem pri krvavih izgredih v Trbovljah 1. junija t. l.

Ne bomo se spuščali v akademsko razpravo, kaj pomeni ta organizacija po svojih pravilih, kaj pomen te organizacije je treba soditi po njenem početju in dejanjih. Dejanja te organizacije kažejo jasno kot bel dan, da goji ta organizacija v Jugoslaviji iste namene kot anarho-fašistična organizacija pod komando oberfašista Mussolinija v Italiji.

Pohod orjunašev v Trbovlje je bil čisto navadno izzivanje tamošnjega delavstva. Da so bili orjunaši pripravljani na pobjo, govori dejstvo, da so imeli s seboj orožje. Da so izzvali krvavo rabuko, pa soglašajo poročila v raznih listih, dogodki, ki so se odigrali pri tej tragediji govore, da so bili orjunaši tisti element, ki je napadel trboveljske delavce.

Lahko je razumljivo, če kdo išče pobjo, da ga najde. In če pride do pobje, da obleže žrtve, včasih težko ranjene, včasih mrtve, včasih pa mrtve in težko

ranjene. Nikakor pa ne more naša pamet razumeti nadaljnjih divjaških dejanj, ki so jih izvršili orjunaši po končanem prvem spopadu. Po tem spopadu so šli orjunaši z revolverji, ročniki granatami in sekirami proti Trbovljam in ustavili vsakega delavca in mu zakričali: »Ruke u vis!«. Pri tem so pobijali kakor pobalski smrkvanci okna po hišah. Pet rudarjev so orjunaši vzel s seboj kot talce in med njimi tudi rudarja Fakina. Tega rudarja so gnali zvezanega s seboj v Križančevo gostilno. Zvezan je moral prisostvovati ceremoniji, ko so razvijali zastavo trboveljske orjune. Ko so orjunaši okrepli Fakina s krvnikovim oboedom v gostilni, so ga nato odgnali v občinski kamnolom. Tu so orjunaši postavili nekakšno naglo sodbo in ga obsodili na smrt. Nekateri listi poročajo, da so nekateri orjunaši svetovali, da režejo z živega Fakina jermene. Zadržne se ni zgodilo, ampak so umorili Fakina z dvema streloma v čelo.

S tem dejanjem pa še ni konca zločinov jugoslovanskih fašistov. Z granatami, revolverji in sekirami oboroženi jugoslovanski anarho-fašistični strahopetci so znosili skupaj smrečje in klopi pred Rudarski dom. Politi so vse skupaj s petrolejem in zažgali. Prerezali so gasilske cevi, da preprečijo gašenje.

Hladnokrvni in preišljeni umor rudarja Fakina je tako zverski in zločinski, da je težko najti pravih besed, da to dejanje pravilno označimo. Ako oblasti ne pošljejo krivcev, ki so izvršili ta bestialni čin, in jih obsodijo, tedaj Jugoslavija nima več pravice, da se prišteva med civilizirane države.

Požig Rudarskega doma ni nič manj divjaški čin kot hladnokrvni umor rudarja Fakina. Ves civilizirani svet je obsodil take zločine anarho-fašistov v Italiji in obsoja tudi taka hudodelstva anarho-fašistov v Jugoslaviji.

Ti zločini se ne dajo izbrisati s tega sveta, ako par nacionalističnih in anarho-fašističnih listov trdi, da poročilo o umoru rudarja Fakina in požigu Rudarskega doma ni resnično. Kajti tem listom nasproti vztrajajo drugi listi, med njimi ljubljanski »Slovenec«, ki ni bil nikdar naklonjen delavcem, da je poročilo o umoru rudarja Fakina in požigu Rudarskega doma resnično. Le popolnoma nepristranska preiskava in obsodba krivcev lahko izbrže ta madež, ki so ga utisnile Jugoslaviji, posebno pa še Sloveniji zverine v človeški podobli.

Klic »ruke u vis« sam ne sebi dokazuje, da niso bili na delu samo anarho-fašisti slovenske narodnosti, ampak da so bili med njimi tudi Hrvatje. Vsako popuščanje proti anarho-fašističnemu elementu v Jugoslaviji pomeni blatiiti Jugoslavijo, ki se je komaj porodila. Vse stranke v Jugoslaviji, če so za resnico in pravico, morajo soglasno zahtevati kaznovanje tega zločina. Stranka, ki tega ne stori, pokazuje sama, da se navdušuje za anarho-fašistične čine in da zanjo ni mesta v pravni državi. Vlada, ki dovoljuje, da se taki zločini ne kaznujejo, pa ne zasluži zaupanja civiliziranega sveta. Treba je poiskati krivce ne glede na to, kdo je prizadet. (Objavljeno leta 1924, julija v Trbovljah).

Klic »ruke u vis« sam ne sebi dokazuje, da niso bili na delu samo anarho-fašisti slovenske narodnosti, ampak da so bili med njimi tudi Hrvatje. Vsako popuščanje proti anarho-fašističnemu elementu v Jugoslaviji pomeni blatiiti Jugoslavijo, ki se je komaj porodila. Vse stranke v Jugoslaviji, če so za resnico in pravico, morajo soglasno zahtevati kaznovanje tega zločina. Stranka, ki tega ne stori, pokazuje sama, da se navdušuje za anarho-fašistične čine in da zanjo ni mesta v pravni državi. Vlada, ki dovoljuje, da se taki zločini ne kaznujejo, pa ne zasluži zaupanja civiliziranega sveta. Treba je poiskati krivce ne glede na to, kdo je prizadet. (Objavljeno leta 1924, julija v Trbovljah).

Motosekcija ŠD »Rudarja« pridno na delu

Po ustanovitvi motosekcije pri ŠD »Rudarju« v Trbovljah so njeni člani resno prišli za delo, da se poživijo v trboveljski dolini tudi ta šport. V dnevi 2. in 3. maja so priredili skupni izlet v Mežico ob priliki velikega koroškega partizanskega tabora. Sedaj so se pa lotili večjega načrta ter pripravljajo meddruštvene moto dirke, in to v nedeljo 31. maja. Ta meddruštvena športna prireditve bodo pravzaprav gorske dirke, ki se bodo pričele 31. maja ob štirih popoldne s štartom pri Pašu na Njivi, končale pa pri Sv. Katarini. — Po končanih dirkah bo prosta zabava pred Domom »Rudarja«.

Na tej tekmi bodo nastopili dirkači iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika, pričakujejo se pa prigrisatve še iz drugih krajev. Zadnji rok za ta prigrislanja je 31. maja do 12. ure v Domu »Rudarja« v Trbovljah.

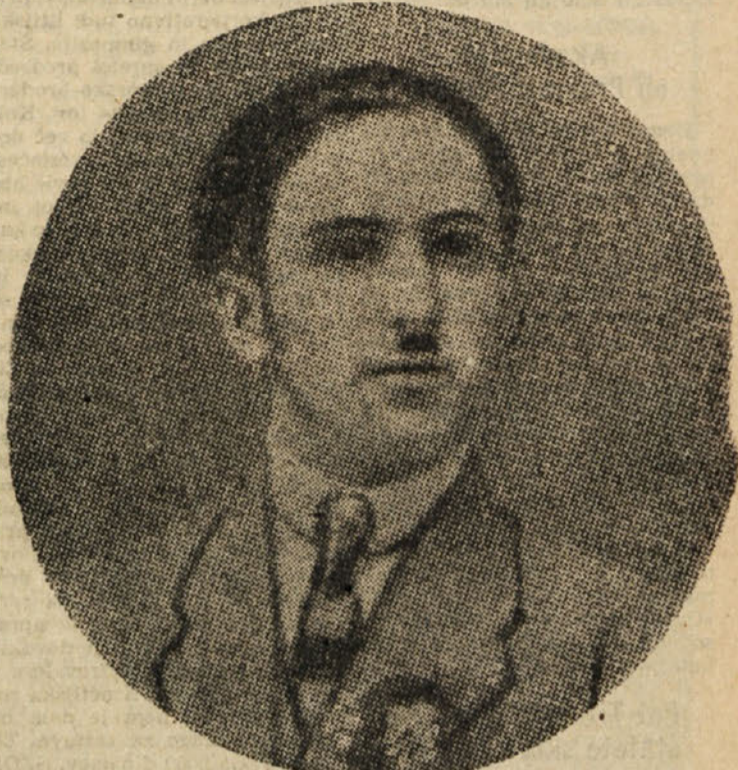
Ob 29 obletnici velikih dogodkov v Trbovljah

1. junija je minilo 29 let, ko so padle prve žrtve kapitalističnega pohlepa in napuha. Padle so v Trbovljah, središču največjega proletariata, in ustvarile lik pravega revolucionarja in borce proti razrednemu izkoriščanju, borce za srečno socialistično prihodnost. Prizgale so plamen mrnje v srcih zavednega delovnega ljudstva, nasproti kapitalističnim izkoriščevalcem in tečajni reakcionarni oblasti, ki je utrjevala brezpravnost delavskega razreda in s svojim pravnim redom ščitila in podpihovala brezvestnost kapitalističnega razreda in njegovih političnih eksponentov.

1. junija 1924 je bilo, ko so tedanji domači fašisti pod firmo ORJUNE z razvitjem zastave prišli izzivat delovnega človeka v Trbovljah. Mnogim so še v živem spominu dogodki tega

dne, ko je tekla nedolžna kri ob divjanju zverinskih Orjunašev. Padlo je takrat 5 delavcev, 40 pa jih je bilo ranjenih Med mrtvimi rudarji so bili 24-letni Fric Albin, 33-letni Jože Zupanc, 60-letni Jakob Oepek in 68-letni Ivan Rozina, medtem ko so 22-letnega Franca Fakina po zverinskem mučenju odvedli v kamnolom in ga tam ustrelili, hkrati pa zažgali še Rudarski dom.

Nepozabni so ti dogodki za Trboveljčane, nepozabne so za nas te prve žrtve kapitalističnega nasilja, ki so nam zlasti danes prvi svetilnik na naši poti v socializem, nepozaben pa bo ostal še posebej Franc Fakina, ki je prvi občutil razjarjenost in zverinstvo izkoriščevalskega razreda in okusil vso trdoto brezkompromisne razredne borbe.

France Fakina, žrtev Orjune 1. junija 1924. leta

Veličastna pot Titove štafete po Zasavju

Preko 150 brzojavnih pisem iz okraja Trbovlje tovarišu Titu

Lepo sončno jutro je sprejelo tekače Titove štafete na meji okraja Celje okolica in okraja Trbovlje, ko so predajali štafeto palico tekačem iz našega Zasavja, članom TVD Partizana iz Radeč in okolice.

Bilo je okrog 10. ure popoldne, ko so tekači iz Radeč predali štafeto palico proti Zidanemu mostu, kjer so jih že čakali nosilci stranskih štafet iz Razbora, Loke, Vrhovega, Podkuma, Dol pri Litiji in iz Radeč. V Radečah je bil na trgu pred spomenikom žrtvam NOV velik miting, na katerem je igrala godba na pihala. Predsednik mestne občine Radečev tov. Ferčič Miler je imel pred zbrano množico lep govor o življenju tovariša Tita; prav tako so tukaj prebrali številne resolucije in pozdrave našemu maršalu.

Okrog pol 11. ure popoldne je glavna štafeta tekla mimo postaje Zidani most; zaradi nekega nesporazuma tukaj ni bilo postanka, vendar je kljub temu godba na pihala zaigrala tekačem v pozdrav, mladina je pa s cvetjem in zastavicami spremljala Titovo štafeto, ki je že hitela dalje ob Savi proti Hrastniku.

Na poti v Hrastnik so vihrale zastave nosilcem štafete v pozdrav. Pred domom TVD Partizana v Hrastniku se je zbralo okrog 2000 ljudi. Godba je zaigrala tekačem v pozdrav. Sledil je govor tovariša Staneta Brečka, predsednika mestne občine Hrastnik. Prečitali so več resolucij. Glavna štafeta, ki so se ji pridružile stranske proge s Kala, iz Turja, Marnega in Dola pri Hrastniku, je med igranjem godbe hitela dalje po glavni cesti skozi Hrastnik, mimo Birtiča čez hrib preko dnevnega kopa Neže in Posetja na cilj v Trbovlje pred spomenik Revolucije.

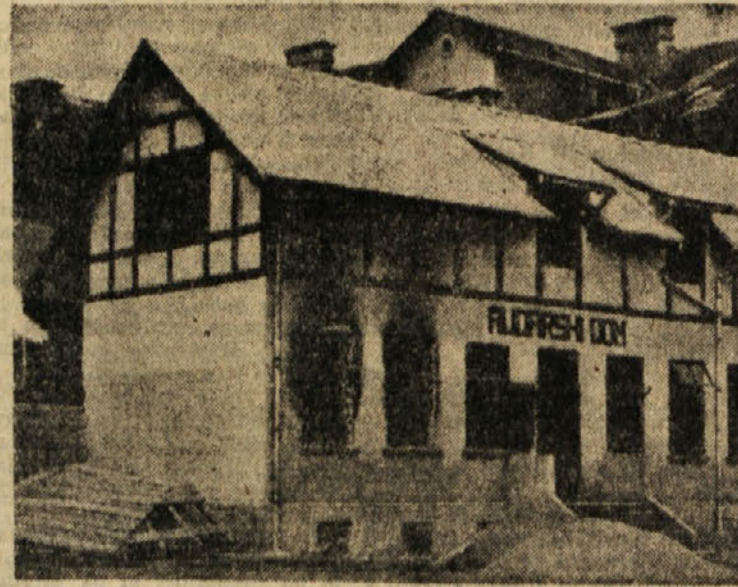
Pred spomenikom na Vodah se je zbralo preko 2500 ljudi, ki so čakali na glavno štafeto ter na tekače stranskih prog, ki so prihitali iz Čeč, Cebinovega, Partizanskega vrha. Delavska godba na pihala je spet zaigrala tekačem v pozdrav — predsednik OLO Trbovlje tov. Martin Gosak je pa imel na Vodah govor, v katerem je toplo pozdravil štafeto z željo, da ponese naše najlepše pozdrave maršalu Titu za njegov 61. rojstni dan. Predsednik Gosak je med drugim poudaril, da želi v imenu vsega prebivalstva okraja Tr-

bovlje tovarišu Titu mnogo osebne sreče, da bi nas vodil častno in ponosno in da bi mu mogli čestitati k njegovemu rojstnemu dnevu še mnogo let. Sledili so pozdravi ostalih predstavnikov, med njimi pozdrav zastopnika JLA — po prečitani glavne resolucije in igranjem delavske godbe je pa štafeta toplo pozdravljena odhitela preko Bevske in Slačnika v Zagorje. V Bevskem so se priključili štafetnikom naši planinci, ki so prinesli pozdrave s Kuma.

Tudi v Zagorju so priredili Titovi štafeti lep sprejem; zbralo se je okrog 2000 ljudi, godba na pihala in drugi. V imenu SZDL Zagorje je spregovoril tov. Boris Taufer. Prečitali so pozdravne brzojavke, med igranjem godbe je pa tekla štafeta dalje proti cilju. Na nadaljnji poti je bil na Lokah-Kisovcu sprejem štafete brez postanka. Po Obrežju in Mlinšah, skozi katere so hiteli nosilci Titove štafete, so se kmalu pokazale Vače, kjer je bil konec poti fizikulturnikov okraja Trbovlje. Na Vačah so tekači prispeli točno ob 13,38 ter predali štafeto palico tekačem iz okraja Ljubljana okolica. Na Vačah so priredili štafeti lep sprejem. Štafeta je od tamkaj hitela svojo začetno pot naprej proti be- lji Ljubljani, od tam pa dalje proti Beogradu do ljubljene maršala Tita, kjer je v imenu LRS naš rojak iz Hrastnika, mladi telovadni prvak Marino Urbane izročil štafeto palico na rojstni dan tovariša Tita, v ponedeljek 25. maja.

Titovo štafeto palico je nosilo in spremljalo preko našega okraja 3831 tekačev in spremljevalcev, ki so pretekli 202 km Okraj Trbovlje je poslal letos maršalu Titu 151 pozdravnih pisem in 33 štafetnih palic — najlepša med njimi je pa bila okrajna štafeta palica, ki je predstavljala kip rudarja, izdelek trboveljskega rojaka, akademskega kiparja Stojana Batičca, podstavek je pa izdelalo podjetje »Mehanika« v Trbovljah.

Titovi štafeti so priredili v našem okraju manifestacije na 16 krajih, ki se jih je udeležilo 9354 ljudi. V mnogostevilnih pismih in pozdravih je delovno ljudstvo okraja Trbovlje čestitalo maršalu Titu k njegovemu 61. rojstnemu dnevu ter mu z njimi dokazalo svojo predanost in ljubezen.

Rudarski dom v Trbovljah, ki so ga 1. junija 1924 zažgali Orjunaši. Njemu nasproti bo sedaj zgrajen Delavski dom

DOPISUJTE V „ZASAVSKI VESTNIK“

Novice iz Litije in okolice

Dajte Zasavju večerno rezervno

17. maja je bil uveden novi vozni red. Z njim so naši ljudje se precej zadovoljni, zlasti zato, ker so upeljali tako imenovani »dijaški vlak«, ki prihaja v Ljubljano ob 7,35. Tako imajo dijaki, ki se vozijo v ljubljanske višje in strokovne šole, ugodno zvezo. Z novim voznim redom je na odpadla večerna rezervna, ki odhaja iz Ljubljane ob pol osmih zvečer. Zato prosijo prebivalci Zasavja, naj bi železniška direkcija večerno rezervno, ki skrbi sedaj za zvezo med Ljubljano in Zalogom in obratno, podaljšala do Litije. S tem ne bi nastali za železnico posebni stroški, ugodeno bi pa bilo dijakom, uslužbenecem, delavcem in drugim, ki nimajo sedaj ugodne zveze do Litije in morajo čakati za povratek polnočnega vlaka, ali pa predčasno zapuščati šole ali službo.

Akademija ob Prazniku zmage

Zveza borcev v Litiji goji pohvalno lepo tradicijo narodno-osvobodilne borbe. V mnogih drugih krajih letos niso prirajali posebnih slovesnosti, Litajska Zveza borcev je pa priredila vrsto prireditev, da bi obujala spomin na tiste dneve, ko je partizansko orožje uničilo fašizem in nam prineslo svobodo. Na predvečer Praznika zmage se je vršila v predilniški sindikalni dvorani akademija, kjer so nastopili godba in recitatorji »Svobode«, pevci »Lipe« in gimnazijski pevski zbor. O pomenu Praznika zmage je govoril predsednik ZB tov. Franc Gorenjec. Na akademiji so bili navzoči tudi veslači ljubljanskega pomorsko-brodarskega društva »Cveto Močnik« iz Ljubljane, ki so tisti večer dospeli s kajaki in kanuji do Litije.

Pot Titove kajakaške štafete skozi Zasavje

Litajsko pomorsko-brodarsko društvo »Sava« je tudi letos lepo organiziralo Titovo kajakaško štafeto od Litije do Zi-

danege mosta. Titova kajakaška štafeta je pohitela že od izvira reke Save. Pozdravno pismo slovenskih kajakašev so ponesli gorenjski in ljubljanski veslači mimo Radovljice, Kranja in Crnuč. Nato so člani pomorsko-brodarskega društva »Cveto Močnik« iz Ljubljane zaveslali po reki Savi do Litije. Litajčani so se prav lepo pripravili na sprejem.

Litajski veslači so pohiteli gostom nasproti že do Poganika, od tam pa je spreved veslačev krenili do Litije, kjer se je vršil sprejem na obrežju poleg predilniških stavb. Pri sprejemu je sodelovala tudi godba »Svobode« in je spregovoril nosilec štafete v pozdrav v imenu LO MLO tov. Svetina. Za lep sprejem se je zahvalil v imenu ljubljanskih gostov prof. Miloš Požar.

Naslednje jutro je bilo na obrežju poleg stavb spet mnogo Litajčanov in okolčanov; prišli sta korporativno tudi litajska osnovna šola in gimnazija. Štafeto palico je sprejel predsednik litajskega pomorsko-brodarskega društva »Sava« tov. Kolšek, ki ga je spremljale več domačih in ljubljanskih veslačev. Ljubljanci so to pot prvič obiskali Litijo s kanuji, čolnj indijanskega tipa. Kajakaši in kanujasi so nato zaveslali skozi savske brzice v Renkah in Prusniku; zaradi visoke vode so se nekateri čolni prevrnili, vendar so se veslači brez nezgod rešili iz valov ter dospeli do Zidanege mosta, kjer so Litajčani predali štafeto palico zidano-moškim veslačem. Litajski veslači so bili to pot v novih kajakih, ki so jih izdelali sami. Naprosili so nas, da bi omenili da so jim do novih kajakov pripomogli nekateri zavedni delovni kolektivi, zlasti litajska predilnica, ki jim je dala na razpolago delavnico. Gozdna uprava Smartno pri Litiji je dovolila posek 5 kubičnih metrov lesa v gozdu na Grbinu. Kmetijska zadruga v Smartnem je dala na razpolago blago za zastave. ZB je darovala 2000 dinarjev, SZDL v Litiji pa 1500 dinarjev. Litajski veslači bodo v tem letu izdelali še nekaj novih čolnov in tako povečali svoj plovni park.

Tek zmage šm artno — Litija

Litajski športniki so že pred 29 leti uvedli dolgoprogaske tekme na progi Smartno-Ustje-Grbin-Litija. Takrat je sodelovalo kar 23 litajskih tekačev. Mnogi od teh so danes agilni društveni funkcionarji, ki so po osvoboditvi obnovili ta tek pod nazivom »Tek zmage«. Za izvedbo »Teke zmage« skrbi litajska Zveza borcev ob sodelovanju naših športnih organizacij. Za letošnji tek, ki je bil izveden v nedeljo 17. maja, so Litajčani povabili 12 športnih sekcij iz raznih krajev Slovenije. Prišli so Ljubljanci, Kamničani in Trboveljčani. Na tiskovni konferenci so po zaključeni tekmi člani prireditelne odbora sklenili, da se izreče zahvala predvsem tov. Jožetu Bručanu iz Kamnika, ki je doslej sodeloval še na vseh prireditvah tega teka v Litiji. Bručan to pohvalo za služi, saj je eden najstarejših slovenskih aktivnih tekačev, ki ima že 46 let, je pa nad vse discipliniran udeleženec. Prireditelni odbor je pogrjal celjska in mariborska društva. Sila zadovoljni so pa bili Litajčani, da so se v lepem številu odzvali člani novo ustanovljene sekcije »Rudarja« iz Trbovelj, ki so z udeležbo v Litiji dokazali, da je

Zasavje tudi športno zaokrožena celota. Tek zmage se je začel na Glavnem trgu v Smartnem. Proga je dolga 3300 metrov. Organizacija je bila brezhibna. Tekalci so bili vsi pot pristrčno pozdravljeni, na cilju pri partizanskem spomeniku v Litiji pa se je zbrala velika množica športnega občinstva. Rezultati so bili naslednji:

1. Emil Kranjc (10:17,0), ki je že lansko leto pritekel prvi in prejel prehodni pokal.
2. Janez Pavšič (10:22,8).
3. Jože Opaškar (10:56,2), vsi trije člani Odrada iz Ljubljane.
4. Jože Bručan iz Kamnika (11:00,2).
5. Miro Vlah, Rudar-Trbovlje (11:25,6).
6. France Strus, Litija (12:18,6).
7. in 8. mesto sa zasedla spet dva člana trboveljskega Rudarja Janko Perme (12:45,0) in Ignac Anžur (12:53,4). Med tekom je izstopil en Litijčan in trije Trboveljčani. Emil Kranjc je prejel srebrni prehodni pokal, najboljši Litijčan France Strus pa ročno izdelan leseni tolažilni pokal. Prvi zmagovalci so prejele lepa praktična darila.

Po končani tekmi so tekmovalci položili k partizanskemu spomeniku lep venec s spomin-skim napisom.

Uspela »Sneguljčica« litijskih dijakov

Litajska gimnazija je v letošnje izvedbo Golieve »Sneguljčice« dokazala, da je profesorski zbor vložil mnogo truda, ko je izuril svoje dijake za to lepo mladinsko igro. Dijaki in dijakinje so se izkazali kot dobri igralci in pevci, ki imajo smisel tudi za balet. Tudi oprava odra, kostumi, šminkanje so bili bolj-ši, kakor smo tega vajeni pri drugih mladinskih predstavah. Zato pa je »Sneguljčica« napolnila dvorano kar trikrat: prvič za litajsko, drugič za okoliško mladino. V nedeljo, 17. maja, so pa prišli v sindikalno dvorano na Stavbah, kjer je bila igra, starši in prijatelji naših mladih igralcev. Litajska gimnazija je na to »Sneguljčico« upravičeno ponosna.

Skrivajte vžigalice pred otroki!

Dva predšolska fantička, stanujoča na državnem posestvu na Slatini pri Litiji, sta dobila v roke vžigalice. Z njimi sta odšla v slamo; ko se je žveplenka užgala, sta jo od strahu odvrгла. Seveda je prišlo do požara. Kozolec-dvojniki je bil takoj ves v plamenu. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Smartna in okolice, vendar niso mogli pomagati; leseni kozolec je ogenj uničil. Pri tej nesreči je pogorelo tudi nekaj orodja, zato je škoda še večja. Ta primer spet kliče: skrivajte vžigalice pred nerazsodnimi otroki!

S seje trboveljskega mestnega ljudskega odbora Družbeni načrt mestne občine Trbovlje potrjen in sprejet

Na zadnji seji ljudskega odbora mestne občine Trbovlje, ki sta se je poleg odbornikov udeležila ljudski poslanec Lojze Ribič in sekretar MK ZKS Dušan Povše, so obravnavali letošnji družbeni načrt, opustitev gostinskih obratov socialističnega zadruga ter mestne takse. Družbeni načrt, ki so ga odborniki sprejeli in potrdili, predvideva okrog 90 milijonov dinarjev dohodkov, približno 6 milijonov dinarjev pa bo mestna ljudska občina dobila z uvedbo taks na alkoholne pijače, motorna vozila, pse in podobno.

Denar predračunskih in izvenproračunskih dohodkov je določen za dovršitev del na trboveljski glavni cesti od Dimnika do Dreeta, za adaptacijo osnovne šole na Vodah, za postavitev javne toaletnice, za ojačenje vodovoda na Kleku ter za dotacijo za instalcijsko delavnico, ki jo bodo verjetno zgradili v Globošaku — prav tako pa naj bi se iz teh sredstev plačali tudi načrti za rekonstrukcijo trboveljske ceste na sektorju od Dreeta do železniške postaje.

Podrobno je ljudski odbor mestne občine na tem sestanku razpravljal o preskrbi prebivalstva z živili; mleka je trenutno v Trbovljah dovolj, prav tako tudi ostalih življenjskih potrebščin, vendar je ob času nastal

naval na moko. To se je zgodilo, ker so nekateri brezvestni ljudje nakupovali moko kar na debelo, ležila ljudski poslanec Lojze Ribič in sekretar MK ZKS Dušan Povše, so obravnavali letošnji družbeni načrt, opustitev gostinskih obratov socialističnega zadruga ter mestne takse. Družbeni načrt, ki so ga odborniki sprejeli in potrdili, predvideva okrog 90 milijonov dinarjev dohodkov, približno 6 milijonov dinarjev pa bo mestna ljudska občina dobila z uvedbo taks na alkoholne pijače, motorna vozila, pse in podobno.

Med komunalnimi problemi je ljudski odbor obravnaval vprašanje trboveljskega vodovoda, ki je eno izmed največjih nalog v mestni občini; določena je posebna komisija, ki bo pregleda-

la dejansko stanje s pitno vodo ter storila vse potrebne korake v tej zadevi. Tako se bo izdelal detajlni načrt za mestno vodovodno omrežje in distribucijo pitne vode, ker je nujno, da se to pereče vprašanje premakne z mrtve točke.

Prav tako je mestni odbor na tej seji razpravljal o vprašanju ureditve podvoza pod železniškim mostom na postaji Trbovlje, ki je spet eno najbolj kritičnih prometnih vprašanj v mestni občini. Predmetni načrti se sicer rešujejo, vendar se bo treba tega dela lotiti resneje — je poudaril predsednik OLO Trbovlje, — ki je med drugim naglasil, da je zelo razveseljav, da so naši gospodarski strokovnjaki in inženirji začeli delati v raznih gospodarskih svetih, in to z uspehom.

Zeliti je, da bi te moze našli na delu v vseh področjih naše komunalne in druge dejavnosti.

Ob zaključku seje je ljudski odbor mestne občine Trbovlje sprejel več sklepov, med njimi odločbe o razrešitvi upravnikov nekaterih mestnih gospodarskih podjetij, kjer je bil postavljen za upravnika »Megrada« tov. Adam Brečko.

Čuvajmo nasade in zgradbe

V primeri z ostalimi mesti so Trbovlje v čistoši in olepšavi še vedno na zelo nizki stopnji. Zadnje dve leti smo pričeli z urejevanjem in čiščenjem. Delovni kolektivi so iz svojih sredstev prispevali LO MLO Trbovlje in športnim društvom precejšnje zneske in tudi večja podjetja so sama popravljala in urejevala prestore okrog svojih zgradb. Nismo še mnogo dosegli, a še to, kar se je storilo, otroci in odrasli uničujejo.

Park pred poslopjem OLO Trbovlje je vsako pomlad čedno urejen. Večina mladine pa uporablja gredice s travo in cveticami za bližnjice. Po dveh mesecih je tamkaj namesto gredic steplana steza.

Tudi pred staro bolnico je lepo urejena gredica, a tudi to gredico septajo že v začetku leta in uničijo vse napore vrtnarjev.

Sportno društvo »Rudar« je ogradilo svoje igrišče z lepo izdelano ograjo. Dnevno so pa zlikovci poškodovali delo prejšnjega dne in s tem povzročili društvu precejšnje stroške.

Ljudski odbor mestne občine Trbovlje je sklenil obstoječe parke in gredice obnoviti in ograditi, postaviti na primernih mestih klopi za odpadke, namestiti košarice za odpadke in odstraniti vse neprimerne ograje in lesene drvarnice ob glavni cesti; urediti namerava tudi poti na Klečko in Ostri vrh.

Ljudski odbor mestne občine prosi po tej poti vse starše in učitelje, naj mladino posvarijo, da se bo obnašala kulturno in pazila na red in snago. Po stanju naših javnih nasadov izgleda, da pri Trboveljčanih še ni razvit čut za red in lepoto. S sodelovanjem vseh in vsakogar pabomo tudi tu dosegli napredek.

Končno opozarja Ljudski odbor mestne občine Trbovlje, da bodo stražarji pazili na javne nasade in na ostale ter vsak prekršek kaznovali po škodi, ki jo bodo posamezniki skrivili. Starši bodo odgovorni za škodo, ki jo bodo povzročili njihovi otroci.

Po sklepu seje LOMO Trbovlje se popravlja odlok o zapiralnem času v gostinskih podjetjih. Na teritoriju mestne ljudske občine Trbovlje se zapiralni čas v gostinskih podjetjih podaljša do 23. ure.

LO MO Trbovlje.

OBJAVE

PREKLIC

Preključeva žaljivo besedo proti Mariji Hauptmanovi iz Jangnenice. — Franc in Marija Petauer.

Preključem svoje obdolžitve proti Viktorju Bevcu iz Zagorja, ker so se izkazale za neresnične. Ana Sesek, Zagorje št. 6.

Preključem svoje očitke izrečene proti Ani Seskovji iz Zagorja. Viktor Bevc, Zagorje št. 6.

PREKLJUČIJEM žaljivke, izrečene proti Alojziji Smodiš iz Podkuma. — Fadl Medved, Podkum.

PREKLJUČIJEM izgubljeno osebnostno izkaznico št. 0718980, reg. št. 5670 na ime Hilda Zaubi, Trbovlje-Loke 366.

ZAHVALA

Zahvaljujem se sindikatu rudarjev, ki mi je ob smrti mojega moža izplačal iz fonda »Samopomoč« 20.000 din. Antonija Klopčič, Zagorje

IN VINO - VERITAS

Primejkuš, kakšna žlobudra pa je tol Kaj pa piješ vino, ki je namenjeno gostom!

Za smeh in kratek čas

Na zabavi sta se spoznala. Po desetem plesu ji pravi on: »Ljubim vas, hočete postati moja žena?«

Ona zardi in pravi: »Govorite z mojim možem.«

Profesor Jeraj je bil zelo raztresen mož. Ko mu je nekoga dne v polno zasedenem avtobusu neka deklica odstopila sedež, je dejal: »Hvala, ljubi otrok. Povej mi, kako se pišeš?«

Deklica je odgovorila: »Metka Jeraj, očka!«

Neki kmet pride k zdravniku in vpraša: »Gospod doktor, kaj naj napravim? Kar naprej imam mrzle noge.«

»Hm,« pravi zdravnik, »ne bo se dalo dosti storiti. Kadar imam jaz zvečer mrzle noge, jih vtaknem v posteljo k moji ženi.«

»Tako, tako,« pravi kmet, »recite, gospod doktor, kdaj bi pa vaša gospa utegnila?«

Enajst let pozneje

Počasi je segla po ščetki in si začela z njo urejati lase. Neugodno poročilo — je razmišljala nekam megleno. Trenutno ni bila zmožna, da bi stopila tja k Hassoltu in ga vprašala. Neznanstvo razburjena je bila, ni pa vedela, zakaj. Morda zaradi te tihe, molčeče vožnje iz Taormine nazaj v Katanijo na strani Nika?

Hassolt je slisal, da je prišla. Ze ure je čakal na njen povratek. Potrkal je na vrata v Silvini sobi.

»Prosim!« je zaklicala Silvina s tujim glasom.

Ko je vstopil, se je na svojem majhnem stolu hlastno obrnila. »No, in?« ga je vprašala z ostrim glasom. »Kaj se je vendar zgodilo takšnega, da si klicali?«

»Nič se ni zgodilo,« ji je odgovoril Hassolt z ledeno udarnostjo. »Nič se ni zgodilo razen... Čudim se tvojemu vedenju.«

»Oh, tako...« Silvina je umolknila. Nič se torej ni zgodilo. Telefoniral je torej samo zato, da bi jo ugrabil iz Taormine. Ta

trenutek ni bila razpoložena, da bi začela s Hassoltom prepri. Opustila je torej občutek, čemu jo je klical na telefon.

»Da, zelo se čudim tvojemu vedenju,« je ponovil Hassolt. Sklenil je roke na hrbtu ter ostal pri vratih.

Silvina je molčala. Hassolt se je komaj premagoval, ker ni dobil od nje odgovora.

»Danes dopoldne sem ti dejal, da ne želim, da še enkrat arečič Nikolaja Vopeliusa.« Nobenega odgovora.

»Pa kaj si sploh mislila? Ponoči, v tujih deželi, s tujim človekom...«

Tukaj se je morala Silvina glasno nasmejati.

»Sprehod v mesečini s tujim človekom...« je ponovil Hassolt ostraže. »Ali hočeš morda tajiti, da Nikolaj Vopeli je za Konstanco pl. Dyckenhoff ni tuj mož?«

»Nehaj že vendar s tvojim besednim igranjem.« Se vedno jo je silil smeh.

»Ne razumem te, če ti povem to čisto enostavno. Se popoldne si rekla, da bi ga sovražila...«

Silvina se je naenkrat spet zresnila. »Saj se tudi ni prav nič spremenilo,« mu je odgovorila in položila ščetko za lase precej trdo na svoj prostor. »In sedaj bi šla rada spat. Če se ni nič hujšega zgodilo in mi hočeš zgolj delati očitke o neki stvari, o kateri se očitki sploh ne delajo, potem ne zahtevaj od mene, da zaradi tega morda zamujam potrebno spanje. Utrujen sem. Dan je bil res naporen.«

»Izlet do Taormine tudi ni malenkost,« je pripomnil Hassolt cinično.

»Igrati prijazen obraz gospodu Jürgenu Vopeliju ni ravno zabava,« mu je odgovorila, ne da bi reagirala na njegovo zadnjo pripombo.

Hassolt je stisnil zobe. Ta trenutek bi bil v stanju, da bi jo udaril. Njen leden glas... Da, da, vedno si je bil na jasnem, da ga ni nikoli ljubila, toda ta trenutek ga je to spoznanje napravilo besnega.

»Prosim te, pojdi,« mu je rekla čez nekaj časa, ker se ni premaknil z mesta.

»Rad bi vedel, kaj te je gnalo, da si se z njim peljala v Taormino.«

»Naključje. Na splošno samo Teatro Greco in pa polna luna.«

»Smešno.«

»Svobodno ti, smej se, kolikor ti je drago.«

Ni vsak dan ščip. Dobro je, če človek izkoristi priložnost, ki se nudi.«

»Hm.«

»Sedaj pa pojdi!«

»Ali te je spet pripeljal nazaj v Katanijo?«

»Da, s svojim malim avtomobilom me je pripeljal nazaj semkaj. Zelo sva pohitela.«

Zadnji stavek je izgovorila zelo posmehljivo.

Hassolt, ki ni imel pojma o telefonskem poklicu je ob njenih besedah zmajal z rameni. Končno se je obrnil na pol proti vratom.

»Jutri bova odpotovala,« je dejal.

»Odpotovala? Kam?«

»V Napulj.«

»Tako! In nov eksploziv? Iznajdba Jürgena Vopelija? In kupčija, ki jo hoče napraviti Fric in z njim tudi ti?«

»Te stvari prepusti meni. Posli in kupčije te niso nikoli zanimale.«

»Ne razumem, zakaj naj bi sedaj kar naenkrat odpotovala. Nisem videla ne Sirakuse in ne Agrigenta, niti Palerma in Segesta, ali pa razvalin v Selun-tu.«

»To...« Hassolt se ji je približal za tri korake. »Ko sva bila v Messini, te vse to ni zanimalo. Takrat si hotela takoj v

Napulj. Sedaj hočem pa jaz v Napulj.«

»Pravilno. Ti takrat nisi hotel ustreči moji želji, sedaj pa jaz ne bom tvoji. Čisto enostavno, kaj ne?«

»Ti... Ne draži me!«

»Smešno, da se tukaj pripraviva. Kmalu bo spet jutro. Nima nobenega vzroka za prepri. Oba sva trudna.«

»Ne pozabi, da mi dolguješ življenje! Da smem zahtevati od tebe hvaležnost.«

Oči Silvine, rumenorjave kot jantar, so postale velike. »Oh ne,« je odgovorila trpko in dvoumno. »Tega ne bom pozabila. Nikoli ne bom pozabila, za kar sem ti dolžna hvaležnost.«

Hassolt se je umaknil.

Za Nika je preteklo šest grenkih dni. Bili so dnevi, ko zaradi notranjega nemira ni vedel, kaj naj stori; bile so noči, v katerih ni našel spanja. Vedno je mislil na to tujo žensko, na to čudno lepo bitje s temnimi lasmi in rumenorjavimi očmi.

Niko se je sprehajal po Via Etnae, od kavarne do kavarne, mimo vseh restavracij, kjer si je skoro izbulil oči od iskanja, če ne sedi kje ženska, ki ga je popolnoma spreminila.

In res. Ze nekaj dni je postal popolnoma drug človek. Pozabil je na preteklost in na krivdo,

o kateri je mislil, da ga bo mučila celo življenje.

Od neke mize v kavarni Lorenti so ga klicali:

»Halo, Vopeli!«

Hlastno se je obrnil. Videl je nekega znanca iz kluba Alpino Italiano, ki mu je veselo pomahal na ulico. Poklical je Nika, naj prisede k mizi.

Niko je razmišljal. Ni bil razpoložen, da bi se zabaval s kakršnim koli človekom. Hkrati pa je sprevidel, da bi bilo zanj dobro, če bi s Stefanom govoril o vsakdanjih stvareh. Odločil se je in prekoračil vrste miz.

»No, Vopeli kako vam gre? Je vprašal Stefano in mu stisnil roko. »Dobro, kaj ne?«

»Izvrstno, seveda. Zakaj se mi ne bi dobro godilo?« Niko se je nasmejal in si vzal stol.

»Ze dolgo vas ni bilo na spregled. Kaj delate drugače?«

»Zakopal sem se v starine.«

»To je najbolj nespametna reč, kar si je moreš misliti.«

»Stvar ima svoj poseben čar.«

»O čemer pa ne razumem nič. Zakaj ne pridete več v klub? Danes dopoldne sem se spet oglašil pri Riksovih. Igrali smo tenis. Čedna, plavalna dekleta. Iz Utrechta so doma. Toda vi se za čedna dekleta ne zanimate.« Stefano se je režal.

(Dalje prihodnje)

NAŠI ČITATELJI pišejo

„Inšpektor na obisku“ v Trbovljah

Takšno priznanje in aplavz, kot ga je doživela dramska družina »Svobode-center« pri premieri J. B. Priestleyjeve »Inšpektor na obisku« v torek, 19. maja, v Delavskem domu v Trbovljah, je v povojnih letih pri nas redkost in ga ni bila deležna doslej še nobena gledališka skupina. Priestleyjevo dramsko delo je četrta premiera »Svobode-center« v letošnji sezoni ter je bila po vsebini in po izvajanju najboljša.

Prvič po naši osvoboditvi so morali igralci po končani igri ponovno na oder; pri odprti sceni so doživeli spontan, prisrčen aplavz navzočega občinstva, kot

Letovanja nasih pionirjev

Kakor vsako leto, bodo tudi letošnje leto naši najmlajši deležni počitnic v naravi, na čistem zraku in soncu ter kopanja v vodi. Za letošnje leto je komisija pri OLO Trbovlje izbrala za sedež letovanja Izlake nad Zagorjem. Izlake imajo krasno lego, kjer je poleg kopališča še lepa okolica, ki je primerna za izvedbo krajsih izletov otrok.

Letovanje otrok se bo predvideno pričelo že 1. julija. Otroci bodo letovali v treh izmenah po tri tedne, taborjenja otrok bodo pa trajala po 14 dni. Za tabornike je pripravljeno sedem šotorov, v katerih bo lahko spalo po deset otrok. Dosedaj se je že priglasilo 345 otrok, vendar pa priglaševanje še ni končano.

Spričo okolščine, da določeni krediti za letovanje in taborjenja otrok ne bodo zadostovali za kritje vseh stroškov, je predvidena oskrbnina za tritedensko letovanje po 2000 dinarjev, za 14-dnevno taborjenje pa 1500 dinarjev. Otroci — sirote brez staršev, partizanske sirote in podobni, bodo letovali brezplačno. Organizacija Socialistične zveze delovnih žena se je obvezala, da bo po svojih članicah poskrbela za potrebno osebje v kuhinji, medtem ko so prosvetni delavci prevzeli nalogo, da poskrbijo za vzgojiteljski kader. Poleg okrajnega letovanja in taborjenja, kjer bo v času šolskih počitnic preživelo okrog 500 otrok, je pa še predvideno, da bo 20 najboljših učencev osnovnih šol in gimnazij našega okraja odšlo na letovanje v Avstrijo — deset zdravstveno ogroženih otrok pa pojde na letovanje v Crikvenico.

Nova moderna ambulanta v Hrastniku

Prejšnjo soboto so v Spodnjem Hrastniku odprli novo moderno ambulanto v prostorih tamkajšnje kemične tovarne. Prejšnji ambulanti prostorji so bili v hrastniški steklarni, ki pa so se na predlog OLO Trbovlje in Sveta za zdravstvo LRS opustili, ker niso ustrezali zahtevanim pogojem. Ker pa je bilo za ta del Hrastnika nujno, da so tamkaj primerni zdravniški prostori, so se pristojni čimprej sporazumno z upravo steklarnice in kemične tovarne lotili rešitve tega vprašanja. To se je sedaj zgodilo; potrebna denarna sredstva sta dali na razpolago steklarna in kemična tovarna, slednja tudi prostore za novo ambulanto. Stroški za ureditev moderne ambulante v gosto naseljenem Spodnjem Hrastniku so znašali okrog dva milijona dinarjev.

Nova ambulanta ima najmodernejšo opravo ter je med najlepšimi v Sloveniji — tako je dejal pomočnik predsednika Sveta za zdravstvo LRS, tov. dr. Ravnikar. Otvoritev nove ambulante sta se poleg krajevnih predstavnikov udeležila predsednik in podpredsednik OLO Trbovlje, tovariša Martin Gosak in Viktor Burkelje, Dr. Kramberger, upravnik Zdravstvenega doma v Trbovljah, je ob slovesni otvoritvi novih ambulantskih prostorov izročil ključke upravniški ambulanti, tovarišici dr. Kirmovi, ki je ob tej priliki obljubila, da bo dragoceno pridobitev v mestni občini Hrastnik verno čuvala.

KRATKE VESTI

LAS VEGAS. Danes bodo na poskusnem terenu okrog 105 km severozahodno od Las Vegasa izstrelili prvo atomsko topniško granato. Tega poskusa se bo udeležilo okrog 100 članov kongresa, 600 visokih častnikov in 2400 volakov.

CARIBRAD. Po pisanju turškega tiska bolgarske oblasti pošiljajo v Turčijo diverzante in vožne. Samo v zadnjem tednu so poslali Bolgari v Turčijo devet vožnanov in diverzantov, ki so jih turške oblasti neposredno po prekoračitvi meje zaprle.

bi ga bilo veselo vsako velikomestno poklicno gledališče. Prikaz Priestleyjevega »Inšpektorja na obisku« je moralen uspeh, ki sodi v anale trboveljske gledališke kronike. Žal pa je bila ta večer gledališka dvorana zasedena komaj do dve tretjini. Človek se je ob tej uprizoritvi nehotе vpraševal, kje so bili ta večer vsi tisti ljudje v trboveljski dolini, ki imajo tako radi — pa če je to treba ali ne — široka in polna usta kulture, na prireditve jih pa ni.

Igralska družina »Svobode-center« je z uprizoritvijo Priestleyjevega dramskega dela ponovno dokazala, da je kos tudi najtežjim dramskim delom. Režiser Jože Paternost je kot prireditelj »Inšpektorja na obisku« svojo nalogo dobro rešil ter mu smemo k uspehu — kakor tudi njegovim igralcem, ki so pri odprti sceni doživeli aplavz publike — le čestitati. Svoje zadovoljstvo nad uspejo igre je izrekel gledališču tudi sam predsednik OLO Trbovlje.

S Priestleyjevo dramo »Inšpektor na obisku« so trboveljski igralci gostovali tudi v okviru festivalskih prireditev v Zagorju pretekli četrtek zvečer v Domu »Svobode« v Kisovcu.

Iz Hrastnika

TVD Partizan. — Nedavno srečanje telovadnih reprezentanc mladincev Slovenije in Srbije se je končalo z zmago Slovencev v razmerju 326,15-316,35 točke. Tekmovalci Slovenije so zmagali nad svojimi tovariši iz Srbije v vseh disciplinah. Najboljši posameznik je bil Budja iz Srbije. Drugo mesto je pa zasedel Hrastničan Marino Urbanc. — Čestitamo!

Hrastniško cesto, ki bo v srednjem delu Hrastnika preložen zaradi plazu, so začeli pri

Kaj delajo v Čečah?

Čeče so vsem poznane kot lepa izletniška in prehodna točka za izlete na Mrzlico in Kalske planine. Ko je imel ta kraj še svoj KLO, je bil še »republika« zase, sedaj je pa razdeljen na trboveljsko in hrastniško občino.

To pa ni ovira Prosvetnemu in Gasilskemu društvu pri delu. To je sicer bolj skromno, ker manjka v kraju za kulturno-prosvetno delo ugodnih pogojev. Prosvetno društvo je letos priredilo Novoletno jelo, maskarado, igrico »Okence« ter proslavo 8. marca.

Prejšnji mesec je Prosvetno društvo pripravilo v prostorih krajevne gostilne kulturno-zabavno prireditev, na kateri je dramska skupina iz Dola pri Hrastniku gostovala z igro »Raj potepuhov«. Čisti dobiček je bil določen za nakup godal za domačo godbo. Po igri se je razvila domača veselica, pri kateri gre največji zaslug upravniku gostilne tov. Vidmajerju in njegovim ženi, s katerima sta Prosvetno in Gasilsko društvo prav zadovoljna.

Gasilci si žele letos kupiti motoriko ter bodo v to svrhu priredili predvideno 19. julija tombolo. Zato se gasilci obračajo na vsa podjetja v okraju, da jim velikodušno prislokožijo na pomoč z raznimi dobroti.

Kulturne novice iz Dola pri Hrastniku

V nedeljo 17. maja je naš znani moški pevski zbor spet javno nastopil v dvorani Zadrúžnega doma. Spored je bil srečno izbran in spretno ubran v štiri zaokrožene dele. Pohvaliti je treba, da je bila narodna pesem na sporedu častno zastopana. Tudi izvajanje je bilo na zavidljivi višini in so pevci lahkotno sledili svojemu dogoletnemu vodovodju tov. Dolfetu Dragarju. Koncert je bil užitek ljubiteljem lepega petja, ki pa jih je bilo na tej prireditvi odločno premalo.

Delni vzrok premajhnega obiska na pevskem koncertu je bila pač tudi prva prirediteljska gasilsko društva Turje, na programu katere je bila tudi veseloigra. Gasilsko društvo je v Turju pač zelo potrebno — saj se še vsi spominjamo groznega požara, ki je pred nekaj leti uničil nad polovico stavb te naše največje gorske vasi. Žal pa se gasilstvo v Turju ne bo moglo uspešno udeleževati, dokler ne bo na razpolago več vode. In — kolikor vemo — se bodo gasilci v Turju zavzeli najprej za graditev velikega požarnega bazena.

Na Dolu je bila nedavno tudi otvoritev lutkovnega gledališča s predstavo »Zogice Nogice«.

Prve predstave so bile dobro obiskane, tako od mladine kot odraslih, tako da so gledališko vodstvo in igralci (učitelji in učenci tukajšnje gimnazije) dobili vsaj s tem nekoliko zadovoljenja za svoj trud; prav tako tudi izdelovalci lutk in odra — kar vse je bilo prav posrečeno.

Istega dne kot zadnja predstava »Zogice nogice« je bilo v dvorani Zadrúžnega doma tudi gostovanje igralke skupine učiteljskih iz Ljubljane z Nušičevo veseloigro »Žalujoči ostali«. Na splošno so igrali še kar dobro, vendar so pravzaprav razočarali naše občinstvo, ki je za popolno dvorano — kar je za tako majhen kraj dokaz izrednega zanimanja spriči dejstva, da je bila tik pred to igro predstava lutkovnega gledališča, takoj po igri pa kinopredstava. Priznati pa moramo, da smo od »Ljubljancev« pričakovali več — posebno v primerjavi s prejšnjimi gostovanji dramskih skupin iz Hrastnika in Trbovelj, ki so se predstavile z zares umetniško dovršeno igro.

Prizor iz filma »Konec počitnic za ljubega boga«

KOTIČEK ZA PIONIRJE: Izlet v Lendavo

Pionirji osnovne šole iz Loke pri Zidanem mostu so napravili daljši poučni izlet v Lendavo. Že potovanje je bilo zelo zanimivo, saj so mladi izletniki videli še nepoznane predele naše ožje domovine. Tja so šli po daljši poti.

V Grobelnem smo prestopili vlak in se peljali po lepi dolini proti Rogški Slatini, ki je naše najlepše zdravilišče. Med potjo smo videli krasne hotele, pa tudi steklarno. Ko smo se peljali dalje, nas je neki tovariš, tudi učitelj, opozoril na rojstno hišo pokojnega Borisa Kidriča, ki se je belila na hribčku nad Slatino. Skozi dva predora smo kmalu prišli do Krapine, ki je tudi poznano zdravilišče in industrijsko središče.

Pri Zaboku smo presedeli na zagorski vlak proti Varaždinu. Ta pot ni bila tako zanimiva, ker se vije po ravnini. Po daljši vzpetini smo se bližali Varaždinu, kjer smo že od daleč opazili največjo tekstilno tovarno »Varteks«. Postaja je zelo živahna,

ker se tu koncentriira ves železniški promet Zagorja. Vlak se počasi pomika po še zaslinem mostu čez Dravo, zraven je pa že novozgrajen most, čez katerega so ravnokar polagali tračnice, po katerih bo kmalu stekel vlak.

V Čakovcu smo spet presedeli v smeri Lendave. Miličnik nam je pregledal dovoljenje za obmejni pas. Premostili smo Muro in se začeli bližati Lendavi. Že od daleč smo zagledali orjake — vrtnale stolpe za črpanje nafte. Na postaji nas je pričakal tovariš učitelj iz osnovne šole in nas peljal v Dijaški dom, kjer smo našli ugodno gostoljubje za eno noč. — Pionirji so se takoj povezali z gimnazijskimi pionirji iz Lendave ter si že navezali prijateljske stike. Po kratkem oddihu smo si šli ogledat neki opuščeni vrtni stolp. To je velikianski kolos s trimetrskim podstavkom in višino do 60 m. Neki tovariš nam je podrobno opisal, kako se vršit ves črpalni proces. Vrtajo v globino do 1500

metrov. Pod Muro je speljan naftovod do bližnje nakladalne postaje Mursko Središče, kjer mehanično polnijo vagonске cisterne z nafto. Vseh stolpov je dosedaj že okrog 200.

Pridobivanje nafte je za Lendavo in okolico velikega gospodarskega pomena. Nastala je Nova Lendava z velikimi stanovanjskimi bloki, poslovnimi prostori in lastnim kinom. Vse industrijsko naselje šteje okrog 800 ljudi. — Lendava ima še tovarno delavnico za industrijo nafte. Mesto ima lepo lego pod vinskiimi goricami ter so njegove ceste tlakovane. Poleg nižje gimnazije je tukaj industrijska šola za vrtnanje nafte, ki je edina v državi.

Drugi dan smo šli gledat državno mejo, ki smo se ji približali na 800 m. Tam smo videli opazovalne stolpe graničarjev in sicer dva jugoslovanska in enega madžarskega. Ljudje so nam pripovedovali, da so ob koncu marca pridrevli madžarski voja-

ki ter obstreljevali našo obmejno postojanko kakšne štiri ure. Vsi, tudi Madžari, so se zgrajali nad takim nizkotnim izvajanjem. Le miroljubnosti naših graničarjev gre zahvala, da ni prišlo do hujših spopadov.

Ob 10. uri so se pionirji kar težko poslovili od Lendave, kjer so preživeli nekaj lepih ur, ko so bili lepo sprejeti in pogoščeni od uprave Dijaškega doma in osnovne šole. — Preko Čakovca smo se ob 13. uri pripeljali do Ptuj. Ogladali smo si to znamenito starinsko mesto, ki je pod kulturno zaščito. Nad vrati mnogih hiš smo opazili letnice 1735, 1820, ki pričajo o starosti mesta. Na gradu smo šli v muzej, ki je eden izmed najlepših in najbogatejših v Sloveniji. Videli smo krasne sobane grofov Herbersteinov z lepimi slikami z vezenjem in slikane na platno, ki predstavljajo milijonske vrednosti. Muzej obiskujejo dnevno večje in manjše skupine izletnikov. Ta dan smo naleleti na skupino mladine iz postojanskega okraja.

Zvečer smo se vrnili proti domu, kjer smo prispeli ob 20,30 do Zidanega mosta. — Pionirji so bili med potjo zelo živahni in polni lepih vtisov z izleta, ki jim bo ostal v neizbrisnem spominu.

RESITEV RAČUNSKE NALOGE ZA PIONIRJE

Na računsko nalogo, ki smo jo dali našim pionirjem v dvaseti številki našega lista, smo dobili več odgovorov, vendar je na našo nalogo pravilno odgovoril edino pionir Franci Gošče, učenec osnovne šole v Mlinšah, pošta Izlake, ki naj o priliki pride ali pa pošlje po objubljeni nagrado (šolske potreščine).

Rešitev naše računske naloge 894 milijonov gramov ali 894 tisoč kilogramov ali 894 ton.

Dragi pionirji in pionirke! Preberite poročilo, kaj vse so videli učenci osnovne šole iz Loke pri Zidanem mostu na svojem poučnem izletu v Lendavi. Tega poročila smo bili izredno veseli. Pišite nam, kaj vse ste doživeli in videli na kakšnem poučnem ali drugem izletu, ki ste ga napravili. V prihodnje bomo vsako tako dobro in zanimivo poročilo nagradili. Torej — pišite nam!

F. Č.

Uredništvo

Zrebanje srečk 42. kola Jugoslovanske loterije

v Trbovljah, dne 23. maja 1953

Premijo 800.000 din je dobila srečka št. 285849.

Premijo 300.000 din je dobila srečka št. 397009.

Premijo 200.000 din je dobila srečka št. 126840.

Tolažinske dobitke po 10.000 so dobile srečke št.: 285848 285850 397008 397010 126839 126841.

Osem dobitkov po 100.000 so dobile srečke št.: 171862 179606 780233 233072 170225 in 225213.

Naslednje dobitke so dobile vse srečke, ki se končujejo s številko:

8 dobitkov po 70.000 .. 20517

16 dobitkov po 50.000 .. 14678

40 dobitkov po 30.000 .. 71858

30.000 .. 44931

30.000 .. 40423

80 dobitkov po 20.000 .. 43805

20.000 .. 99203

20.000 .. 63885

20.000 .. 04145

20.000 .. 10950

20 dobitkov po 12.000 .. 82013

12.000 .. 93858

12.000 .. 72406

12.000 .. 54746

12.000 .. 18519

12.000 .. 97835

12.000 .. 79036

12.000 .. 47860

240 dobitkov po 8.000 .. 6901

3.000 .. 7168

400 dobitkov po 5.000 .. 9383

5.000 .. 6857

5.000 .. 6655

400 dobitkov po 3.000 .. 3821

3.000 .. 0268

3.000 .. 6536

800 dobitkov po 2.000 .. 787

800 dobitkov po 1.500 .. 986

1600 dobitkov po 1.200 .. 603

1.200 .. 938

8000 dobitkov po 1.000 .. 51

8000 dobitkov po 500 .. 19

8000 dobitkov po 400 .. 16

16.000 dobitkov po 300 .. 64

300 .. 45

160.000 dobitkov po 100 .. 5

100 .. 7

USPEH HRASTNIŠKIH KEGLJACEV

Prejšnjo nedeljo so imeli kegljači SD »Bratstva« iz Hrastnika povratno srečanje s člani kegljaškega kluba ECZ v Ljubljani. Tekma se je končala z zmago Hrastničanov in sicer s 274:220 lesi.

Ob tej priložnosti so si gostje ogledali v Ljubljani tovarno »Litostroje«.

Gostovanje Hrastničanov v Ljubljani je imelo prijateljski značaj. Tovarišem iz Ljubljane se zahvaljujejo za lep sprejem. Iz Ljubljane so odnesli najboljšo vtise.

izkultura in sport

Zasluzena zmaga Rudarja nad Tekstilcem

Rudar : Tekstilac (Varaždin) 5:0 (1:0)

V nedeljski nogometni tekmi proti Tekstilcu iz Varaždina, ki je na drugem mestu slovensko-hrvaške lige, je pomlajeno moštvo Rudarja zaslužno zmagalo z visokim rezultatom 5:0. Tekstilac je nastopil v običajni postavi, medtem ko so za Rudarja igrali: Ahlin, Traun, Laznik, Blatnik, Lebar, Orač, Hudar, Knaus, Zupančič, Koritnik in Kralj.

Nihče ali pa malokdo je po treh zaporednih porazih Rudarja pričakoval njegove zmage. V nedeljo je pa pomlajeno moštvo Rudarja pokazalo, da je ob volji in elanu mogoče tudi to. Napadalnost mladih igralcev je prišla do izraza zlasti v drugem polčasu.

Tekstilac iz Varaždina se je pokazal kot tehnično dobro moštvo, toda njegovi igralci so imeli zelo nevarčen start, kjer so bile v nevarnosti noge. Edini gol v prvem polčasu je dosegel Hudar in z enajstmetrovko v 39. minuti zaradi roke v

kazenskem prostoru Tekstilca. V 44. minuti sta trčila skupaj igralec Tekstilca Branilović in naš vratar Ahlin, kjer se je gost hudo poškodoval; zlomil si je nogo. Tudi Ahlin je dobil svojo. To se mu je očitno poznalo v drugem polčasu pri lovljenju zelo težkih žog. V drugem polčasu je po drugem голу, ki ga je dal Hudar in v 49. minuti, igralec Tekstilca na tleh ležečega Knausa udaril v jezi z nogo zaradi gola. Hudar in se je vmešal in obračunal z njim. Pristopili so še drugi igralci.

Le s težavo se je sodniku posrečilo napraviti red. Nekaj vročekrvnežev je hotelo posredovati, vendar je bilo vse urejeno. Igra je postala nezanimiva, dokler se niso igralci Rudarja spet znašli ter dosegli tri zaporedne gole po Knausu in Koritniku ter zadnji, peti gol zopet po Knausu.

Moštvo Rudarja bo v nedeljo nastopilo v Mariboru proti Braniku, ki je v nedeljo premagal Zeleničarja v Ljubljani z 2:0. O srečanju v Mariboru bomo še poročali.

KOŠARKARSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

Branik (Maribor) : Rudar 80:40 (42:17)

V drugem kolu republiškega prvenstva Slovenije v košarki je Rudar gostoval preteklo nedeljo v Mariboru in izgubil z 80:40. Branik je igral hitro in moderno košarko ter zaslužno zmagal. Med tednom je Rudar igral v Zagorju trening tekmo in zmagal s 102:34. V soboto, 30. maja, bo igral Rudar prvenstveno tekmo z ljubljansko Slavijo. Tekma bo na igrišču za OLO.

NAMIZNI TENIS V TRBOVLJAH

Preteklo soboto so se pomerili igralci namiznega tenisa Rudarja (Fric, Kačnik, Plevčak) z gimnazijci iz Trbovelj (Berger, Ličar, Repše). Slednji so zmagali zanesljivo s 5:1.

V medmestnem dvoboju v namiznem tenisu med Rudarjem in Uljanikom iz Pulja so zmagali Trboveljčani s 5:2. Pri gostih se je odlikoval zlasti Odor. Za Rudarja so igrali Repše, Fric in Ličar.

Za konec šolskega leta bo namiznoteniška sekcija pripravila »Počitniški turnir«. Namen te prireditve je razširitev tega športa med dijaki in delavsko mladino. O tem bomo še poročali.

Lahko bi jih opozorila, da je žoga zunaj!

V nedeljo, 31. maja 1953 vsi v Zagorje, kjer bo ob 15. uri z bogatimi in številnimi dobitki

velika tombola

TOMBOLE:

1. KOMPLETNA DRUŽINSKA SPALNICA
2. RADIOSPREJEMNIK
3. KONJ
4. KUHINJSKA OPRAVA
5. KUHINJSKA OPRAVA

ter še 30 nadaljnjih tombol in nad 500 ostalih dobitkov!

SKUPNA VREDNOST DOBITKOV ZNAŠA PREKO 750.000 DIN

Po tomboli ob veselih zvokih godbe vrtna veselica. Čisti dobiček je namenjen za gradnjo stadiona in športnega doma.

Kupujte srečke, ki so v predprodaji po 50 din!

Na svidenje v Zagorju!

Moja žena in jaz

... In tako sem se odločil, da vam zapamto na novo nalogo. Sicer ste še malo mladi za tako odgovorno mesto, toda bili ste vedno marljivi, kar je prav hvalno vredno. Torej obilo sreče, mladi mož!

S temi besedami me je odpustil. Ko sem šel domov, sem sanjari, kako drugače in lepše bo odslej moje življenje. Mnogo stvari bo treba še nakupiti. Razume se, postopoma. Nisem izmed tistih, ki obečajo vse na veliki zvon. Moja žena bo seveda izjema.

»Ljubica,« sem začel, ko sem prišel domov, »danes me je šel klicat k sebi.«

»Ali je to tisti čedni gospod, ki sva ga zadnjič srečala na tekmi?«

»Da, to je tisti. Rekel mi je...«

»Tisti, ki je rekel, da imaš lepo ženo...?«

»Da, da. Kakor sem že dejal, klicat me je v svojo pisarno...«

»Lepa pisarna. Predvsem tista krasna preproga. Se še spomniš, ko si bil bolan in sem mu morala prinesiti nekaj poslovnih papirjev... Njega žal ni bilo, pač pa njegov tajnik. Ceden mlad mož...«

»Torej, ljubica, poslušaj. Klicat me je k sebi...«

»Preproga je stala celo premoženje!«

»Mogoče, torej moj šef...«

»Veš, tudi midva bi potrebovala takšno preprogo. Danes sem jo videla v izloži. Ugodna prilika.«

»Morda si jo bova lahko kmalu privoščila...«

»Ti takšne reči vedno odlašaj. Sram me je že pred znanci. Pri nas je vse tako oguljeno.«

»Vse ob določenem času, ljubica. Čakaj vendar, da ti povem...«

»To je pa že od sile, niti ust ne smem več odpreti, da ne bi me ustavili!«

»Pa saj me vendar ti vedno ustavljaš! Hotel sem ti povedati, da...«

»Jaz sem ti hotela povedati, da potrebujeva novo preprogo. Potem bi lahko povabil svoje poslovne prijatelje. Le tako se danes napreduje. Samo delo ne zadostuje. Potrebujes poslovne zveze. Le poglej sosedove, danes so dobili nov avto. Kdaj bova midva tako daleč?«

Pogledal sem na uro. Moj opoldanski odhod je bil pri kraju. Med eno redkih pavz njenega govora sem se poslovlil in hitro odšel iz doma. Ko sem se zvečer vrnil iz službe, me je očita očje pogledala.

»Danes popoldne sem govorila s tvojim kolegom Brica. Pravil mi je o tvojem napredovanju. Bil je presenečen, ko je opazil, da o tej stvari nič ne vem. Zares, kakor bebec sem se zdelo sama sebi. Lahko bi mi bil kaj povedal...!«

(Iz angleščine)

KOTIČEK ZA GOSPODINJE

Kako negujemo lase

Lase moramo začeti negovati dokler so še zdravi, ne šele potem — kot je to navada — ko se pojavi prhljaj, ko nam lasje začnejo izpadati, ali pa so preveč suhi ali mastni.

Ze pri otroku moramo posvetiti pažnjo tudi negi las. To negovanje ne traja dosti časa, vendar mora biti redno in stalno. Dobro je, če ima otrok svojo ščetko za lase, seveda lahko in mehko. Otroka je treba že od mladega navaditi, da si pred spanjem dobro izkrtiči lase. S tem namreč lahko v mnogih primerih preprečimo plešavost.

Lase je treba oprati dvakrat mesečno — ne večkrat — in to z dobrim šamponom, če tega nimamo, pa z dobrim milom. Važno je, da milo z mlačno vodo popolnoma izperemo. V zadnjo vodo prillijemo malo kisa.

Svele, plave lase je dobro prati in izpirati s precejenim kamiličnim čajem. Plavi lasje bodo dobili posebno lepo barvo, če jih sušimo na soncu.

Če imamo v laseh le najmanj prhljaja, moramo storiti takoj vse potrebno. To velja tudi za otroka. Takšne lase dobro izkrtičimo vsak večer, poleg tega pa jih masiramo z lozionom (recept na kraju). Če so lasje polni prhljaja, potem pred pranjem dobro izmasiramo teme s segretim oljem, ki smo mu dodali nekoliko kapljic ricinovega olja.

Lasje izpadajo iz raznih vzrokov. Od teh je tudi odvisno, da li moremo preprečiti izpadanje las ali ne. Ako lase že od mladih nog pravilno negujemo in ako vsak pojav prhljaja ali pa pretirano maščoba las takoj zdravimo, potem bo izpadanje las zanesljivo redkeje.

Ako so lasje preveč mastni, jih ne smemo prebogosto prati. Mastne lase moramo med dvema pranjem čistiti s krtičo z grobimi otrobi, ali pa jo namočimo z razredčenim alkoholom, ki smo

mu dodali malo mila (pol žličke nastrganega mila rastopimo v pol decilitra čistega alkohola, kateremu dodamo 1 in pol decilitra prekuhane vode), nato pa lase dobro izbršimo in zmasiramo s segreto brisačo.

Če nam lasje izpadajo, je potrebno, da vsak dan dalj časa masiramo teme s prsti, ki smo jih namočili v lozion ali pa v hladno vodo. Prste moramo razpreti, teme pa masiramo v majhnih kroglih, počenši od čela proti tilniku.

V koliko je striženje las koristno za rast, so mišljenja deljena. Nedvomno pa je ščetkanje in masiranje z lozionom mnogo koristneje kot pa striženje.

LOZION ZA NEGO LAS: vzemite koprivo s korenino, jo operite in na drobno zrežite. To dajte v steklenico in prilijte čist alkohol. Steklenica se postavi na toplo mesto in jo vsak dan premešamo. Po treh tednih to maso precedimo na gosti krpici, tekočini, ki smo jo dobili, pa dodamo dvakratno količino prekuhane vode.

Ako želite lozion uporabiti za mastne lase, potem dodajte na pol litra te tekočine pol žličke ricinusa.

LOZION PROTI PRHLJAJU: pomešajte pol grama kinina s 3 deli čistega alkohola in 6 deli prekuhane vode.

Ob koncu še nekaj. Ščetko in glavnik je treba vsak teden oprati v mlačni milnici. Da pa je ščetka trpežnejša, jo sušimo tako, da so dlake obrnjene navzdol, ko smo jo obrisali s brisačo. V vodo, v kateri peremo ščetko in glavnik, damo nekoliko kapljic amoniaka, ker bomo na ta način iz ščetke izprali vse maščobo in drugo umazanijo — hkrati pa s tem preprečimo, da bi se nam ščetka preveč omehčala.

Električni likalnik

Če kupujete električni likalnik, tedaj pazite, da dobite z likalnikom dobro vtikalo in žico. Žica likalnika naj ima vedno pred vstopom v likalnik vgrajeno spiralo. Pri vtikalu in na žici nastaja večina vseh okvar. Ko izderemo vtikalo iz vtičalne doze na zidu, tedaj vedno pazimo, da z roko primemo vtikalo. Nikdar ne izdiramo vtičala iz vtičalne doze na ta način, da vlečemo za žico, kar gospodinje tako radi delajo, ker s tem zrahljamo dober kontakt žice v vtikalu, velikokrat pa napravimo kratek stik. Pazimo prav tako, da pri delu ne bomo delale na žici zavoje in vogle, kajti tedaj se žica lomi in tudi tu kaj rade napravimo spet kratek stik. In ravno pri pravilnem ravnanju z žico večina gospodinj največ greši.

Ko smo pričeli z likanjem, ne prenehajmo z njim. Zato je pa seveda potrebno, da gospodinja že prej pripravi k mizi vse, kar hoče zlikati, da ji ne bo treba prenehati z likanjem. Če ne prenehamo z likanjem, tedaj je za obdržanje toplote v likalniku treba zelo malo toka, mnogo več ga pa porabimo, če smo z likanjem prenehale, kajti tedaj moramo likalnik na novo segreti, kar požre večjo množino toka. Če bomo tukaj pazljive, se nam bo to poznalo ob koncu meseca, ko bomo plačevale račun za električni tok. — Kadar kupujemo likalnik, je pač najbolje, če kupimo takega z avtomatičnim odklopilcem toka. Na ta način varčujemo z dragim električnim tokom, poleg tega se pa v takem primeru izognemo nevarnosti, da ne zažgemo v likalniku grelnih žic, kar se nam spet pozna pri žepu.

POPRAVEK

V 20. številki našega lista nam je tiskarski škrat na strani 7 v romanu »Enajst let pozneje« v sedmem stolpcu v četrtem odstavku izmislil besedilo. Ta odstavek se glasi pravilno takole: »Ne, človek ne mara tega. To se pravi, hoče že morda, toda tega ne bi prenesel. Potrebna mu je borba za vsako trohico (ne novico!) uspeha. Kako naj bi bil človek sicer srečen!«

Prvak v požrešnosti

Noj je prislovično požrešen. Ta eksotična ptica požre dnevno med drugim lahko po dva obroka sadja po pet jabolk ali pomaranč. Ko še prvo jabolko ni prišlo skozi novej dolgi vrat v želodec, je ta ptica že požrla pet sadež. — Noj žre poleg svoje običajne hrane brezobzirno vse drugo, kar mu pride pod kljun: veje, kamenje, razbito steklo itd. — vse to mu pospešuje prebavo. Seveda pa ima ta požrešnost svoje meje. Tako je neki noj, ki so ga imeli v newyorškem zoološkem vrtu Bronx, zaglavlil hotel je požrli neko razbito steklenico od mleka, q se je pri požiranju zadavil.

Pri ŠD Rudarju so ustanovili strelsko sekcijo

Okrajna strelska zveza doslej ni delovala po želji. Pravzaprav je ta zveza obstajala samo na papirju. Tako nismo imeli nobenih tekmovalj, niti ni imela mladina priložnosti, da se pomeri v svojih spretnostih in znanju v tem koristnem sportu, še manj pa, da bi kdo iz našega kraja prišel v poštev za izbirna tekmovalja, čeprav imamo take strelce v svoji sredini.

SD Rudar je na predlog nekaterih strelcev privolilo v ustanovitev strelske družine pod okriljem društva. Prav tako bo društvo pomagalo pri gradnji strelišča. Ker bo to edina strelska družina v Trbovljah, želijo njeni ustanovitelji, da se družini pridružijo tudi člani drugih društev, kar je povsem pravilno, saj si bodo člani družine v najkrajšem času uredili strelišče za zračno puško in ostro streljanje, ki bo vsem na razpolago.

Na ustanovnem občnem zboru — čeprav ni bil številno obiskan — so izvolili 11-članski upravni odbor. Bilo je vi-

deti, da bodo krepko prijeli za delo. Sprejeli so nekaj prav dobrih sklepov, ki jih že izvršujejo in jih bodo že v najkrajšem času izvedli. Glavni sklep družine pa je pritegniti v svoje vrste čim več srednješolske mladine, učence naših industrijskih šol in pionirje. Na ustanovnem občnem zboru je tov. Vinko Ustar orisal pomen strelstva, hkrati pa govoril tudi o strelstvu v našem okraju.

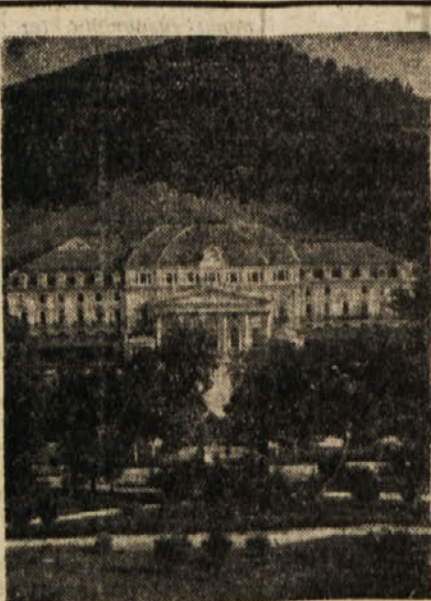
Novoustanovljeni strelski družini želimo v njenem delu mnogo uspehovi!

LISTNICA UREDNISTVA

E. H., Trbovlje, in ostalim dopisnikom: Vaše prispevke prejeli za to številko prepozno. Pride prihodnjič na vrsto.

ZAHVALA

Zahvaljujem se najlepše Ljudski milici, katere je tako hitro zasledila osebo, ki mi je odnesla 19. maja v avtobusu pozabljeno ročno torbico. — Marija Burjes, Trbovlje-Loke 257.

ROGAŠKA SLATINA-SLOVENIJA

Na stotisoče bolnikov je že našlo zdravje ob 300 let znanih mineralnih vrelcih v Rogški Slatini.

Indikacije: zapeka, zgaga, želodčni katar, čir želodca in dvanajstnika, črevesni katar; boleznii jeter, žolčnika, ledvic in sečil; sladkorna bolezen, toščavost in lažja živčna obolenja.

Udobno urejeni hoteli, hidro- in elektroterapija, športno kopališče, kegljišče, koncerti, ples, kino itd. Običajni sindikalni popusti.

Novozajeti, bogato mineralizirani vrelci daleč prekašajo vse podobne vode v Evropi.

ROGAŠKA MINERALNA VODA TEMPEL — STYRIA — DONAT zdravi, krepi in pomlajuje človeški organizem

ZAHTEVAJTE POJASNILA OD UPRAVE ZDRAVILIŠČA

ROGAŠKA SLATINA